Inventarisatie Europese subsidie Zuid-Nederland

Peildatum 1 september 2021

Colofon

Opdrachttitel
Inventarisatie Europese subsidie Zuid-Nederland
Peildatum 1 september 2021

Opdrachtgever
Stimulus Programmamanagement

Projectteam ERAC

Datum rapport
28 oktober 2021

European and Regional Affairs Consultants (ERAC) B.V.
Vughterweg 47a
Postbus 90102
5200 MA 's-Hertogenbosch
T. +31 (0) 73 700 03 40

Inhoudsopgave

Aanleiding 4

Opzet van de inventarisatie 6

Stand verleende Europese subsidie per 1 september 2021 inclusief categoriseringen 11

Analyses 24

Benchmarking 30

Bijlagen 34

één
Inleiding

1.1 Aanleiding

Stimulus Programmamanagement monitort – in samenwerking met ERAC – de verlening van Europese subsidies aan projecten met organisaties die zijn gevestigd in Zuid-Nederland. Ieder half jaar actualiseert Stimulus dit memo op basis van de bijgewerkte database van ERAC. Dit memo doet verslag van de stand van zaken per peildatum **1 september 2021**.

Stimulus Programmamanagement is beschikbaar als 'vraagbaak' wanneer behoefte bestaat aan nadere, specifieke analyses.

De inventarisatie omvat alle data voor landsdeel Zuid-Nederland. Paragraaf 5 – benchmarking – vergelijkt de Zuid-Nederlandse data met data van de andere Nederlandse provincies.

Hoofdconclusie

Vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot aan de peildatum 1 september 2021 is **€ 1.567.867.412** Europese subsidie toegekend aan **4.839** unieke organisaties (**8.852** projectdeelnames) in Zuid-Nederland.

Deze organisaties besteden de subsidie bij het realiseren van **6.762** projecten. Hieruit volgt een werkgelegenheidseffect in Zuid-Nederland van **32.277** fte.

Naast de projectgebonden subsidies zijn ook de directe betalingen die Zuid-Nederlandse landbouwers hebben ontvangen opgenomen in deze inventarisatie. Het betreft hier additioneel **€ 1.171.281.449**.

Ten slotte zijn ook EIB-leningen aan Zuid-Nederlandse organisaties onderdeel van deze inventarisatie. De totale omvang van deze investeringen betreft **€ 2.965.172.112**

1.2 Leeswijzer

Dit rapport heeft de volgende opbouw:

- Hoofdstuk twee: Opzet van de inventarisatie
- Hoofdstuk drie: Stand van verleende Europese subsidie per 1 september 2021
- Hoofdstuk vier: Analyses
- Hoofdstuk vijf: Benchmarking

Als bijlagen zijn opgenomen:

1. Deelgegevens provincie Limburg
2. Deelgegevens provincie Noord-Brabant
3. Deelgegevens provincie Zeeland
4. Uitleg berekening van de multiplier
5. Korte duiding van de opgenomen Europese programma's

De informatie in dit rapport is weergegeven in overzichtelijke tabellen, figuren en andere visuals, waar nodig met een toelichting.

twee

Opzet van de inventarisatie

De inventarisatie van verleende subsidie maakt gebruik van openbare databases, contacten met programmabureaus / National Contact Points en wordt verdiept met verificatiegesprekken waar nodig.

2.1 Categorisering

Categorisering op projectniveau

Alle projecten worden gecategoriseerd op zes variabelen:

- Europees programma
- Bestuurlijk thema
- Topsector
- Grand Societal Challenge
- European Flagship
- Maatregel cf. EIM-rekentool

De bestuurlijke thema's zijn gebaseerd op de thema's die in overgrote mate een rol spelen in de verschillende provinciale coalitieakkoorden uit 2015. Dit om landelijk uniforme bestuurlijke thema's te krijgen. Aan het begin van de volgende programmaperiode zullen de bestuurlijke thema's worden bijgewerkt. De topsectoren zijn gebaseerd op het landelijk topsectorenbeleid. De Grand Societal Challenges en European Flagships zijn variabelen die de Europese Commissie gebruikt. Deze zorgen ervoor dat vergelijkingen op internationaal niveau mogelijk zijn. De Grand Societal Challenges zijn zeven uitdagingen waarvoor gerichte investeringen in onderzoek en ontwikkeling een effectieve impact hebben. De European Flagships zijn nader geconcretiseerde groeilijnen (slim, duurzaam, inclusief) uit de 'Europa 2020-strategie' van de Europese Commissie. De EIM-rekentool is in opdracht van het toenmalige Ministerie van Economische Zaken ontwikkeld om van projecten verwachte vervolginvesteringen en werkgelegenheid in te schatten. Hiervoor zijn 21 categorieën projecten (maatregelen) gedefinieerd, met voor iedere categorie een eigen berekeningssystematiek van de vervolginvesteringen en werkgelegenheid.

Categorisering op organisatieniveau

Van de organisaties die participeren in de projecten wordt vastgelegd hoeveel subsidie zij binnen het project toegekend hebben gekregen. Daarnaast wordt de vestigingsplaats van deze organisaties vastgelegd. De vestigingsplaats is de basis voor de geografische verdeling van de Europese subsidie. Op deze manier kan een onderverdeling gemaakt worden naar subsidie per gemeente of provincie. Ten slotte wordt vastgelegd welk type organisatie de financiering ontvangt en of deze organisatie penvoerder is binnen een project.

2.2 Benchmarking

Om de Zuid-Nederlandse data te vergelijken met data van de andere Nederlandse provincies, geeft dit memo een landsdekkende benchmark op basis van het aantal inwoners en het BRP (over de gehele periode en per jaar). Ook is van de andere provincies de verdeling van de Europese subsidie tussen programma's onder regionale, nationale en Europese regie weergegeven.

2.3 Europese programma's

Het monitoringsysteem bevat de verleende subsidies binnen de grootste en belangrijkste Europese programma's en fondsen. Slechts enkele kleine fondsen en programma's maken geen onderdeel uit van deze inventarisatie. Zie bijlage 5 voor korte duiding van de opgenomen programma's.

De programma's worden gecategoriseerd naar regieorgaan. Hierin wordt onderscheid gemaakt naar programma's onder regionale regie, nationale regie en Europese regie. Programma's onder regionale regie zijn Interreg A, EFRO en POP. Dit zijn programma's waar provincies zelf aan het roer staan en invloed uit kunnen oefenen. Programma's onder nationale regie zijn bijvoorbeeld AMIF en ESF. Hier is de Rijksoverheid de meest bepalende actor. Programma's onder Europese regie worden voornamelijk vanuit Brussel aangestuurd. Horizon2020 is het grootste programma onder Europese regie. Waar programma's onder regionale en nationale regie ook een bepaald geografisch gebied kennen, denk aan Interreg VA Vlaanderen-Nederland of OPZuid, zijn programma's onder Europese regie in heel Europa toepasbaar. Dit houdt in dat organisaties uit heel Europa kunnen deelnemen aan deze programma's en concurreren om het budget.

Onderstaand zijn de in het monitoringsysteem aanwezige programma's benoemd, gecategoriseerd naar regieorgaan.

Programma's – regionale regie

- EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling)
    - Kansen voor West II (OP West)
    - OP Noord
    - OP Oost
    - OPZuid
- ELFPO (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling), onderdeel POP
- Interreg – grensoverschrijdende samenwerking:
    - Interreg VA 2 Zeeën
    - Interreg VA Duitsland-Nederland
    - Interreg VA Euregio Maas-Rijn
    - Interreg VA Vlaanderen-Nederland
    - Interreg VB Noordzee
    - Interreg VB North West Europe

Programma's – nationale regie

- AMIF (Asiel- en Migratiefonds)

- EFMZV (Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij)
- ESF (Europees Sociaal Fonds):
    - Actieve inclusie
    - Duurzame inzetbaarheid
    - Sociale innovatie & transnationale samenwerking
- ISF (Fonds voor de Interne Veiligheid)

Programma's – Europese regie

- CEF (Connecting Europe Facility)
- COSME
- COST
- Creative Europe
- EaSI (Employment and Social Innovation)
- EEE-F
- ELENA
- Erasmus+
- Europe for Citizens
- Eurostars
- Horizon 2020:
    - Horizon 2020 Research & Innovation Action
    - Horizon 2020 Marie Curie
    - Horizon 2020 Coordination and Support Action
    - Horizon 2020 Innovation Action
    - Horizon 2020 ERC Grant
    - Horizon 2020 SME
    - Horizon 2020 (alle overige calls gezamenlijk)
- Interreg VC Europe
- LIFE
- URBACT
- Urban Innovative Actions

2.4 Dataverzameling

Bij de dataverzameling is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Er is zowel gebruik gemaakt van openbare databases als van contacten met programmabureaus. De beschikbaarheid van data verschilt per programma. Horizon2020 stelt bijvoorbeeld een zeer uitgebreide dataset beschikbaar via Cordis. In deze dataset is per deelnemende organisatie omschreven hoeveel subsidie zij ontvangen en waar ze gevestigd zijn. Bij CEF zijn alleen de totaalgegevens per project bekend. Dit houdt dus ook in dat alleen het totaal subsidiebedrag bekend is. Bij dergelijke programma's wordt het bedrag per organisatie berekend door dit totaalbedrag te delen door het aantal deelnemende organisaties. Op deze manier kan een goede inschatting gemaakt worden van de verleende financiering. Voor het EFRO-programma gebruiken we gegevens die verstrekt zijn door de Managementautoriteit. Ten slotte worden voor POP de gegevens verstrekt door de provincie zelf.

Wanneer alle gegevens ingevoerd zijn in de database vindt een verificatieronde plaats. Hierin worden de belangrijkste resultaten besproken en wordt bijvoorbeeld gekeken of icoonprojecten missen of dat contactpersonen gedetailleerdere informatie hebben die toegevoegd kan worden aan het systeem.

De aanpak van ERAC gaat uit van pragmatisme in het komen tot voldoende betrouwbare en bruikbare gegevens, zonder 'wetenschappelijk volledig' te willen zijn. Met de gepleegde inzet willen we tot een 80% dekkend beeld komen. Dit met de wetenschap dat de inspanningen om de laatste 20% te vergaren onevenredig groot zijn.

2.5 Multiplier

De inventarisatie gaat uit van verleende subsidie binnen de Europese programma's. De projectenomvang is in werkelijkheid groter, omdat voor de meeste programma's geldt dat slechts een deel van de projectkosten uit (Europese) subsidie wordt gefinancierd.

Voor de berekening van de multiplier is op basis van ervaringscijfers per programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze percentages in een gemiddelde multiplier per programma. Deze zijn weergegeven in de tabel 38, 39 en 40 (bijlage 4). Berekend is dat de huidige gewogen multiplier voor Zuid-Nederland (afgerond) **1,66** bedraagt. De investeringsimpuls aan totale projectkosten in Zuid-Nederland bedraagt op basis van deze multiplier **€ 2.602.659.904**.

2.6 Toerekening financiering

Subsidie wordt aan een locatie toegerekend op basis van adresgegevens zoals aanwezig in de programmadatabases. Dit houdt in dat bijvoorbeeld alle financiering die TNO ontvangt binnen Horizon2020 wordt toegeschreven aan Den Haag. Dit komt doordat in Den Haag het hoofdkantoor van TNO gevestigd is en daardoor alle TNO-projecten in de Horizon2020-database aan dit postadres worden gekoppeld. Het is voor ERAC onmogelijk te achterhalen in welke TNO-vestiging de werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd worden en daarom wordt Den Haag aangehouden als projectplaats in de monitoring.

Hiernaast wordt binnen Interreg soms met voucherregelingen gewerkt. Dit houdt in dat Europees geld eerst terecht komt bij een intermediaire organisatie die dit geld vervolgens weer verdeeld over andere partijen. Deze partijen zijn niet bij ons bekend, dit komt doordat in de openbare database alleen de primaire ontvanger van de middelen wordt benoemd. Bij voucherregelingen is dit de intermediaire organisatie. Dit houdt in dat in de monitoring ook slechts melding gemaakt wordt van deze intermediair en het totale bedrag aan financiering aan deze organisatie wordt toegeschreven.

2.7 Doorontwikkeling monitoringsysteem

Er vindt continu inhoudelijke toetsing van het monitoringsysteem plaats. Deze toetsing is onder andere mogelijk door contacten die ERAC heeft met de provincies of met subsidieverstrekkers. Regelmatig wordt met deze informatie de database aangescherpt. Het is hierdoor mogelijk dat een subsidiebedrag wordt gerectificeerd, of dat een eerder gekozen categorisering wijzigt, bijvoorbeeld van topsector

Chemie naar HTSM. Dit alles met als doel om op het moment van rapportage het monitoringsysteem zo goed mogelijk inzicht te laten geven in de verleende Europese subsidie in het onderzoeksgebied.

drie

Stand van verleende Europese subsidie per 1 september 2021 - inclusief categoriseringen

3.1 Inleiding

Per peildatum 1 september 2021 is binnen **6.762 projecten** in totaal **1,57 miljard euro** aan Europese subsidie toegekend aan organisaties in Zuid-Nederland.

De toename sinds de vorige actualisering (peildatum 1 maart 2021) omvat 156 projecten en 61 miljoen euro. De toename van nieuwe projecten is kleiner dan tijdens het vorige peilmoment. Het vorige peilmoment was het aantal nieuwe projecten 226. Doordat de huidige programmaperiode afloopt en de resterende programmapotjes steeds kleiner worden, is het logisch dat de stijging dit peilmoment lager is dan het vorige peilmoment.

Provincie	Peildatum	Europese subsidie	Aantal projecten
Limburg	1 september 2021	467.247.075	2.070
Noord-Brabant	1 september 2021	959.625.514	4.403
Zeeland	1 september 2021	140.994.822	508
Zuid-Nederland		**1.567.867.412***	**6.762****

Tabel 1: Inventarisatie peildatum 1 september 2021 naar provincie

* *Op basis van de (gewogen) multiplier van 1,66 belopen de investeringen in deze Europese projecten dus al circa 2,60 miljard euro.*
** *De optelsom van het aantal projecten per provincie is hoger dan het totaal aantal weergegeven projecten. Dit wordt veroorzaakt door de projecten waarin organisaties uit twee of drie Zuid-Nederlandse provincies samenwerken. Deze tellen per provincie apart, maar worden bij het totaal 'ontdubbeld'.*

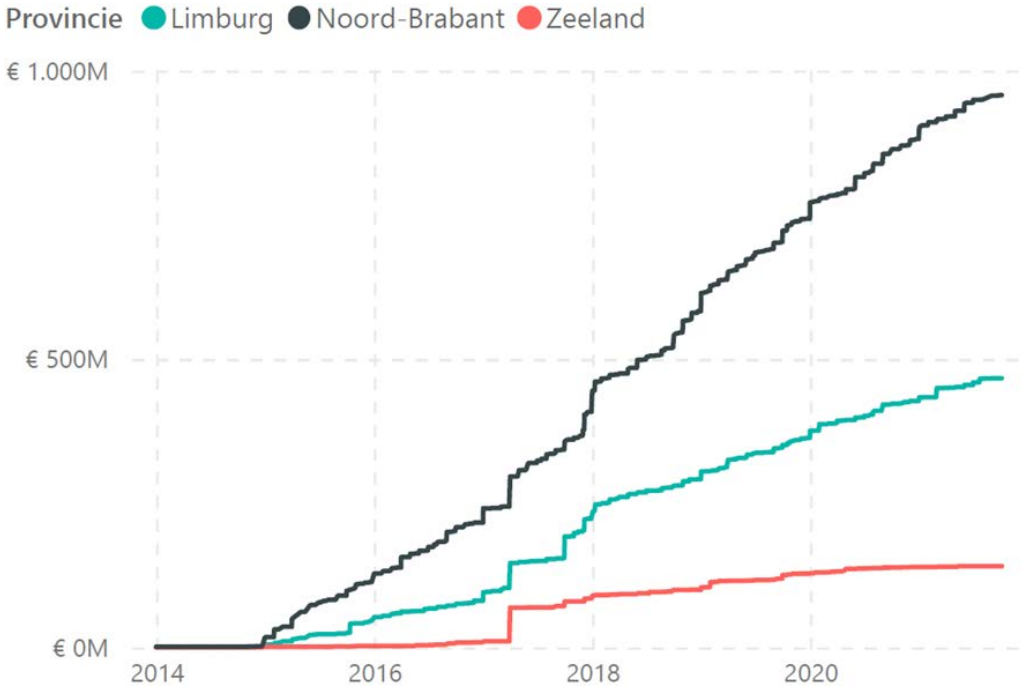
In tabel 2 is het resultaat van de vorige inventarisatie te zien. Hiermee is de voortgang van het afgelopen half jaar inzichtelijk.

Provincie	Peildatum	Europese subsidie	Aantal projecten
Limburg	1 maart 2021	€ 444.544.119	2.006
Noord-Brabant	1 maart 2021	€ 922.222.492	4.317
Zeeland	1 maart 2021	€ 139.623.964	496
Zuid-Nederland		**€ 1.506.390.576**	**6.606****

Tabel 2: Inventarisatie peildatum 1 maart 2021 naar provincie

Van ieder project is een 'database-startdatum' vastgelegd. Indien beschikbaar is dit de datum van de verleningsbeschikking. Als alternatief wordt de startdatum van het project gebruikt, of anders de

datum van vastlegging in de database. Op basis van deze data kan de ontwikkeling van de toekenningen van Europese subsidie in de tijd worden weergegeven. In figuur 1 is deze ontwikkeling per provincie te zien.

Figuur 1: Cumulatieve groei toegekende Europese subsidie per provincie

In de paragrafen hierna zijn telkens de cijfers van het landsdeel Zuid-Nederland weergegeven. De deelinzichten per provincie zijn in de bijlagen 1, 2 en 3 opgenomen.

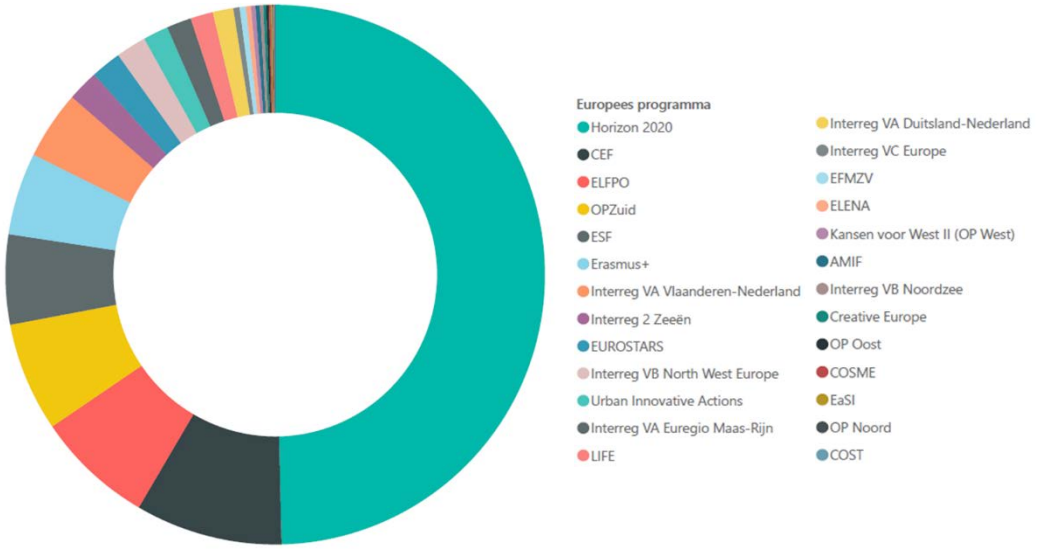
In de tabellen die volgen wordt onder 'Aantal projecten' het aantal unieke projecten verstaan waarin minimaal één Zuid-Nederlandse organisatie deelneemt. Het bedrag bij 'Europese subsidie' betreft het totale volume aan verleende subsidie aan de organisaties in Zuid-Nederland voor deze projecten.

3.2 Europese subsidie en aantal projecten naar Europees programma

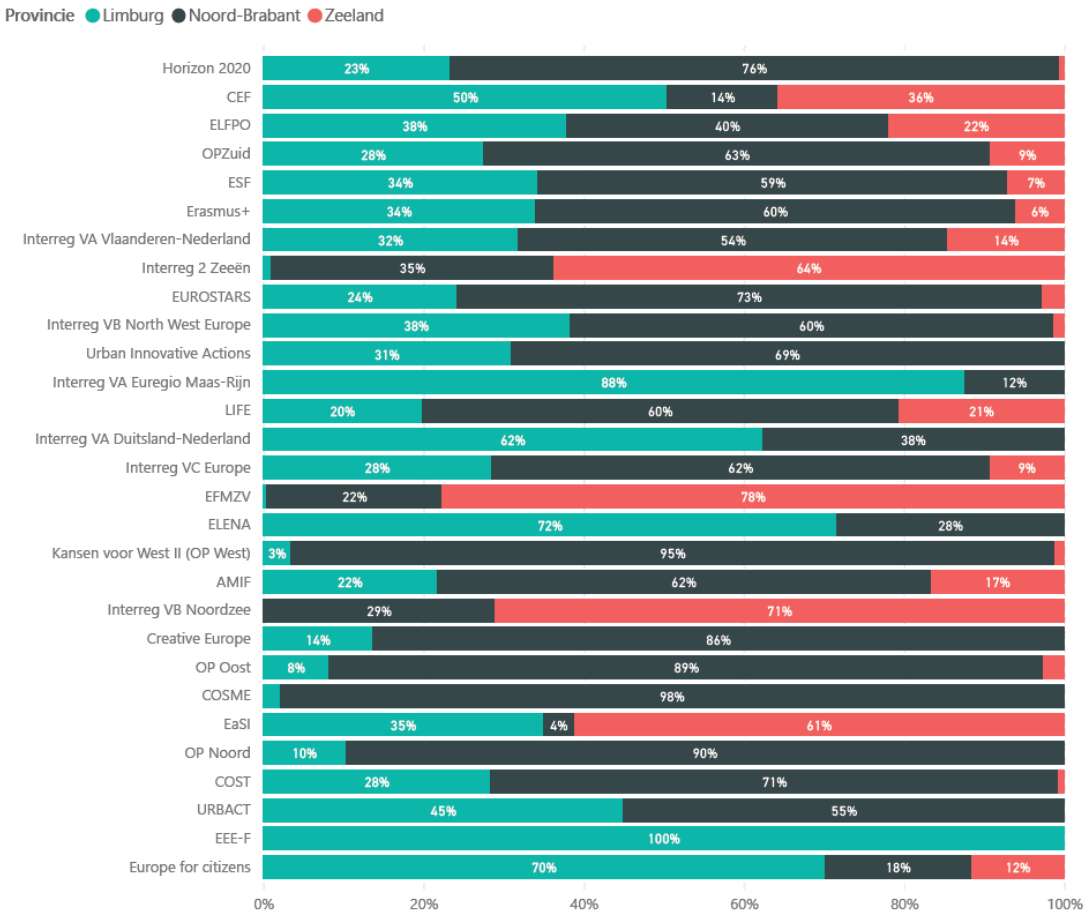
In deze paragraaf zijn de resultaten in subsidie en aantallen projecten naar Europees programma weergegeven. Het totaaloverzicht wordt gegeven in tabel 3, visueel weergegeven in figuur 2. Figuur 3 laat zien hoe de Europese subsidie per programma relatief verdeeld wordt over de drie provincies. Hierbij zijn de programma's gesorteerd op het totaal bedrag aan Europese subsidie dat in Zuid-Nederland terecht komt. Tabel 4 geeft een nadere uitsplitsing van de Europese subsidie binnen Horizon2020. Tabel 5 geeft per programma de gemiddelde Europese subsidie op organisatieniveau weer.

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	952	14,08%	€ 110.488.564	7,05%
Interreg 2 Zeeën	52	0,77%	€ 29.092.596	1,86%
Interreg VA Duitsland-Nederland	57	0,84%	€ 19.341.504	1,23%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	57	0,84%	€ 23.185.658	1,48%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	91	1,35%	€ 64.271.262	4,10%
Interreg VB Noordzee	8	0,12%	€ 3.067.000	0,20%
Interreg VB North West Europe	46	0,68%	€ 28.468.770	1,82%
Kansen voor West II (OP West)	26	0,38%	€ 4.170.442	0,27%
OP Noord	5	0,07%	€ 919.026	0,06%
OP Oost	29	0,43%	€ 2.661.458	0,17%
OPZuid	176	2,60%	€ 102.399.968	6,53%
Subtotaal regionaal	**1.499**	**22,17%**	**€ 388.066.247**	**24,75%**
AMIF	5	0,07%	€ 4.150.326	0,26%
EFMZV	70	1,04%	€ 5.823.996	0,37%
ESF	3.291	48,67%	€ 84.379.164	5,38%
Subtotaal nationaal	**3.366**	**49,78%**	**€ 94.353.486**	**6,02%**
CEF	27	0,40%	€ 138.185.359	8,81%
COSME	16	0,24%	€ 1.815.452	0,12%
COST	3	0,04%	€ 452.940	0,03%
Creative Europe	31	0,46%	€ 2.676.944	0,17%
EaSI	5	0,07%	€ 1.424.824	0,09%
EEE-F	1	0,01%	€ 425.000	0,03%
ELENA	2	0,03%	€ 4.755.544	0,30%
Erasmus+	413	6,11%	€ 77.265.930	4,93%
Europe for citizens	38	0,56%	€ 329.305	0,02%
EUROSTARS	100	1,48%	€ 28.722.295	1,83%
Horizon 2020	1.204	17,81%	€ 778.172.622	49,63%
Interreg VC Europe	22	0,33%	€ 5.856.694	0,37%
LIFE	21	0,31%	€ 21.183.989	1,35%
URBACT	8	0,12%	€ 438.869	0,03%
Urban Innovative Actions	6	0,09%	€ 23.741.912	1,51%
Subtotaal Europees	**1.897**	**28,05%**	**€ 1.085.447.678**	**69,23%**
Totaal	**6.762**	**100,00%**	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 3: Aantal projecten en Europese subsidie per Europees programma

Figuur 2: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma

Figuur 3: Verdeling Europese subsidie per Europees programma per provincie

Opmerkingen bij tabel 3 en figuren 2 en 3:

- In totaliteit zijn er circa 100 nieuwe projecten bijgekomen die een totale waarde van ruim € 60 miljoen vertegenwoordigen. Die € 60 miljoen is hoofdzakelijk naar Horizon2020 gegaan, maar ook EUROSTARS, Kansen voor West II, OP Zuid en Interreg VA Euregio Maas-Rijn hebben een relatief grote stijging doorgemaakt. Het relatieve belang van Horizon2020 is hierdoor het meest toegenomen ten opzichte van het vorige peilmoment.
- Na Horizon2020 is OPZuid de grootste stijger. Dit peilmoment komt dit programma voor het eerst boven de kaap van 100 miljoen euro subsidie beschikt aan Zuid-Nederlandse partners.
- De verhouding tussen de verschillende regieorganen is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van het vorige peilmoment. Dit is te verklaren doordat er steeds minder subsidie beschikt wordt.

Horizon2020 - Call	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Horizon 2020 - COFUND	4	0,33%	€ 1.020.268	0,13%
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	128	10,63%	€ 24.996.217	3,21%
Horizon 2020 - ERC Grant	86	7,14%	€ 110.080.522	14,15%
Horizon 2020 - Innovation Action	239	19,85%	€ 226.037.691	29,05%
Horizon 2020 - Marie Curie	227	18,85%	€ 92.695.430	11,91%
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	456	37,87%	€ 274.411.235	35,26%
Horizon 2020 - SME	59	4,90%	€ 43.874.214	5,64%
Horizon 2020 - overig	5	0,42%	€ 5.057.044	0,65%
Totaal	**1204**	**100,00%**	**€ 778.172.622**	**100,00%**

Tabel 4: Aantal projecten en Europese subsidie binnen het programma Horizon2020

Europees programma	Gemiddelde Europese subsidie
Urban Innovative Actions	€ 3.956.985
ELENA	€ 2.377.772
CEF	€ 2.159.146
AMIF	€ 830.065
LIFE	€ 605.257
Horizon 2020	€ 501.077
EEE-F	€ 425.000
Interreg VB North West Europe	€ 355.860
Interreg 2 Zeeën	€ 312.824
EUROSTARS	€ 243.409
Interreg VB Noordzee	€ 235.923
Interreg VC Europe	€ 234.268
Erasmus+	€ 187.085
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	€ 176.990
OP Noord	€ 153.171
COST	€ 150.980
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	€ 135.593
OPZuid	€ 134.737
EaSI	€ 129.529
Kansen voor West II (OP West)	€ 119.155
ELFPO	€ 106.035
Interreg VA Duitsland-Nederland	€ 104.549
COSME	€ 100.858
EFMZV	€ 83.200
Creative Europe	€ 81.120
OP Oost	€ 73.929
URBACT	€ 54.859
ESF	€ 23.497

Tabel 5: Gemiddelde subsidie op organisatieniveau per Europees programma

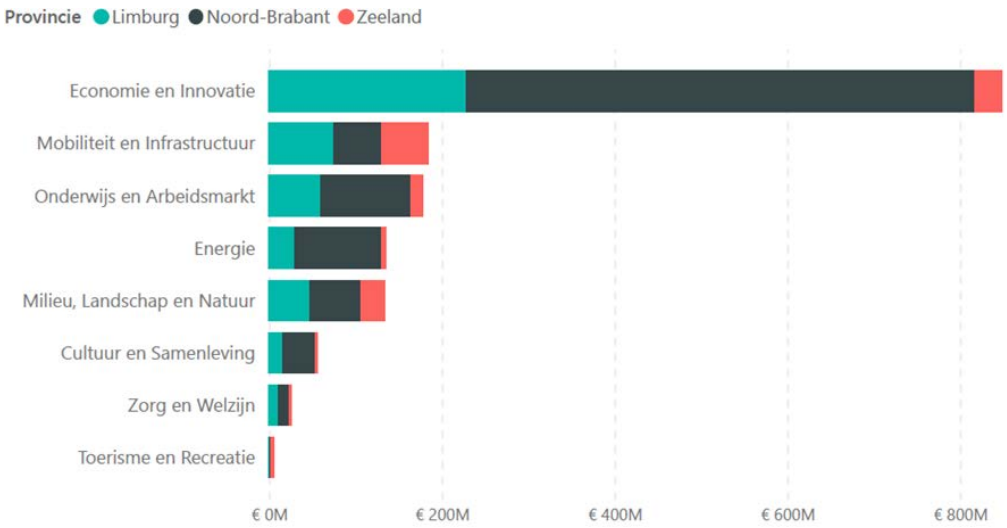
Opmerking bij tabel 5:

- Het gemiddelde bedrag per project en per fonds varieert enorm. Dit was bij het vorige peilmoment ook het geval en is te verklaren door de aard van de programma's; bijvoorbeeld LIFE voor grootschalige natuur- en milieu-investeringen en Europe for Citizens voor veel kleinschalige burgerprojecten.

3.3 Europese subsidie naar bestuurlijk thema

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	168	2,48%	€ 56.133.401	3,58%
Economie en Innovatie	1.940	28,69%	€ 848.776.934	54,14%
Energie	303	4,48%	€ 135.755.310	8,66%
Milieu, Landschap en Natuur	376	5,56%	€ 133.589.697	8,52%
Mobiliteit en Infrastructuur	107	1,58%	€ 183.952.335	11,73%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	3.760	55,60%	€ 177.436.623	11,32%
Toerisme en Recreatie	47	0,70%	€ 6.042.281	0,39%
Zorg en Welzijn	61	0,90%	€ 26.180.830	1,67%
Totaal	**6762**	**100,00%**	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 6: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema

Figuur 4: Verdeling Europese subsidie naar bestuurlijk thema

Opmerkingen bij tabel 6 en figuur 4:

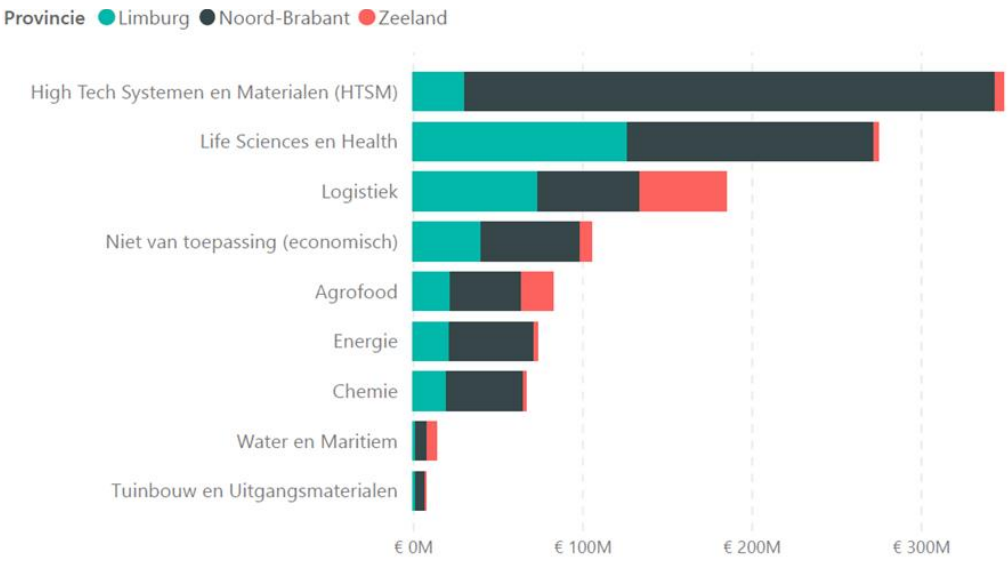
- Wat opvalt is dat alleen de categorie 'Economie en Innovatie' is gegroeid in aandeel Europese subsidie. Alle overige categorieën zijn procentueel gezien iets gekrompen. De programma's waarin nog de meeste subsidie is beschikt deze periode zijn Horizon2020 en OPZuid, dit zijn programma's met een focus op innovatie. Dit is terug te zien in deze groei van het bestuurlijk thema 'Economie en Innovatie'.
- Net als in de voorgaande rapportage is de categorie 'Economie en Innovatie' dus nog steeds verreweg het grootst in aantal Europese subsidie. Op provinciaal niveau is dit ook het geval voor Noord-Brabant en Limburg. In Zeeland is, net als tijdens het vorige peilmoment, de categorie 'Mobiliteit en Infrastructuur' het grootst.

3.4 Europese subsidie naar topsector

Alle projecten zijn gecategoriseerd naar economische topsector volgens het nationaal topsectorenbeleid. Economische projecten die niet onder deze sectoren te plaatsen waren, zijn ingedeeld onder 'Niet van toepassing (economisch)'. De niet-economische projecten zijn weergegeven als 'Niet gecategoriseerd'.

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	739	10,93%	€ 83.076.854	5,30%
Chemie	121	1,79%	€ 67.228.267	4,29%
Energie	169	2,50%	€ 73.886.502	4,71%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	561	8,30%	€ 349.073.627	22,26%
Life Sciences en Health	443	6,55%	€ 275.158.636	17,55%
Logistiek	97	1,43%	€ 185.044.921	11,80%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	29	0,43%	€ 7.740.956	0,49%
Water en Maritiem	97	1,43%	€ 14.403.385	0,92%
Niet van toepassing (economisch)	197	2,91%	€ 105.949.429	6,76%
Subtotaal	**2.453**	**36,28%**	**€ 1.161.562.579**	**74,09%**
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	4.309	63,72%	€ 406.304.833	25,91%
Totaal	**6.762**	**100,00%**	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 7: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector

Figuur 5: Verdeling Europese subsidie naar topsector (excl. 'Niet gecategoriseerd')

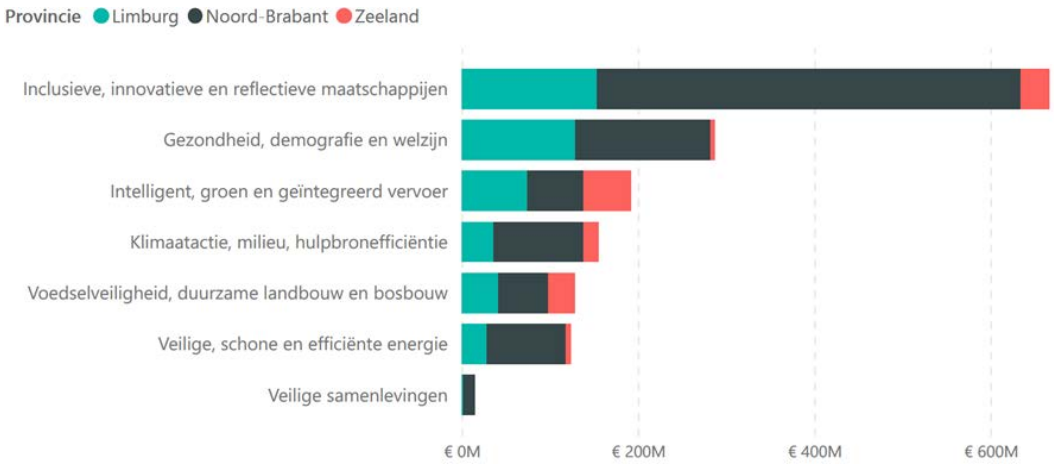
Opmerkingen bij tabel 7 en figuur 5:

- Uit de cijfers blijkt dat ruim 67% van de verleende Europese subsidie in Zuid-Nederland toe te rekenen is aan één van de topsectoren. Ruim 74% heeft een economisch karakter. Hiermee is het aandeel projecten met een economisch karakter gestegen ten opzichte van de vorige keer.
- Alleen topsector 'Tuinbouw en Uitgangsmaterialen' is niet gestegen qua aantal projecten en Europese subsidie ten opzichte van de vorige rapportage.
- Topsector 'High Tech Systemen en Materialen' kent de grootste procentuele stijging. Dit is ook nog steeds de grootste topsector in aantal Europese subsidie. Deze topsector is vooral dominant in Noord-Brabant.
- Topsectoren 'Logistiek', 'Agrofood' en 'Water en Maritiem' zijn de drie topsectoren waar Zeeland relatief veel Europese subsidie mee binnenhaalt.

3.5 Europese subsidie naar Grand Societal Challenge

Grand Societal Challenge	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen	4.639	68,60%	€ 666.361.090	42,50%
Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn	478	7,07%	€ 286.940.428	18,30%
Intelligent, groen en geïntegreerd vervoer	118	1,75%	€ 192.111.018	12,25%
Klimaatactie, milieu, hulpbronefficiëntie en grondstoffen	358	5,29%	€ 155.423.776	9,91%
Veilige samenlevingen: bescherming van vrijheid en veiligheid van Europa en de Europese burgers	31	0,46%	€ 15.231.013	0,97%
Veilige, schone en efficiënte energie	288	4,26%	€ 123.521.241	7,88%
Voedselveiligheid, duurzame landbouw en bosbouw, onderzoek voor zee-, kust- en binnenwater en de bio-economie	850	12,57%	€ 128.278.847	8,18%
Totaal	**6762**	**100,00%**	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 8: Aantal projecten en Europese subsidie per Grand Societal Challenge

Figuur 6: Verdeling Europese subsidie naar Grand Societal Challenge

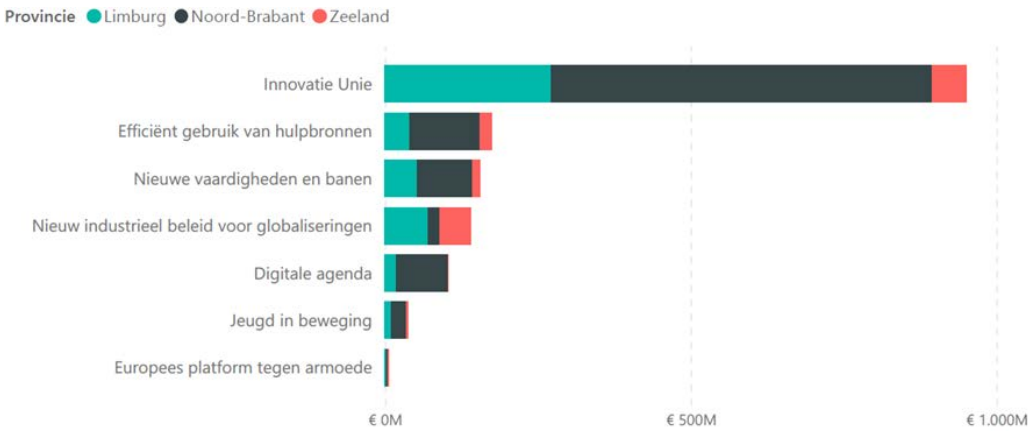
Opmerkingen bij tabel 8 en figuur 6:

- De Grand Societal Challenge 'Veilige samenlevingen: bescherming van vrijheid en veiligheid van Europa en de Europese burgers' kent een relatief grote stijging in aantal projecten sinds het vorige peilmoment. Waar tijdens het vorige peilmoment 24 projecten onder deze categorie vielen, zijn dat nu 31 projecten.
- Voor Noord-Brabant en Limburg is 'Inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen' de Grand Societal Challenge waar de meeste Europese subsidie aan toe te schrijven is. Zeeland haalt de meeste subsidie binnen op de Grand Societal Challenge 'Intelligent, groen en geïntegreerd vervoer'.

3.6 Europese subsidie naar European Flagship

European Flagship	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Digitale agenda	159	2,35%	€ 103.539.262	6,60%
Efficiënt gebruik van hulpbronnen	512	7,57%	€ 174.714.459	11,14%
Europees platform tegen armoede	14	0,21%	€ 6.381.042	0,41%
Innovatie Unie	2.156	31,88%	€ 950.948.575	60,65%
Jeugd in beweging	258	3,82%	€ 37.239.151	2,38%
Nieuw industrieel beleid voor globaliseringen	34	0,50%	€ 140.197.899	8,94%
Nieuwe vaardigheden en banen	3.629	53,67%	€ 154.847.024	9,88%
Totaal	**6762**	**100,00%**	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 9: Aantal projecten en Europese subsidie per European Flagship

Figuur 7: Verdeling Europese subsidie naar European Flagship

Opmerkingen bij tabel 9 en figuur 7:

- Veel Europese programma's zijn gericht op innovatie, waardoor het niet verwonderlijk is dat veel projecten onder de European Flagship 'Innovatie Unie' zijn gecategoriseerd.
- Het is opvallend dat Limburg en Zeeland domineren in de categorie 'Nieuw industrieel beleid voor globaliseringen', terwijl Noord-Brabant in vrijwel elke andere categorie dominerend is.

3.7 Europese subsidie geografisch uitgesplitst

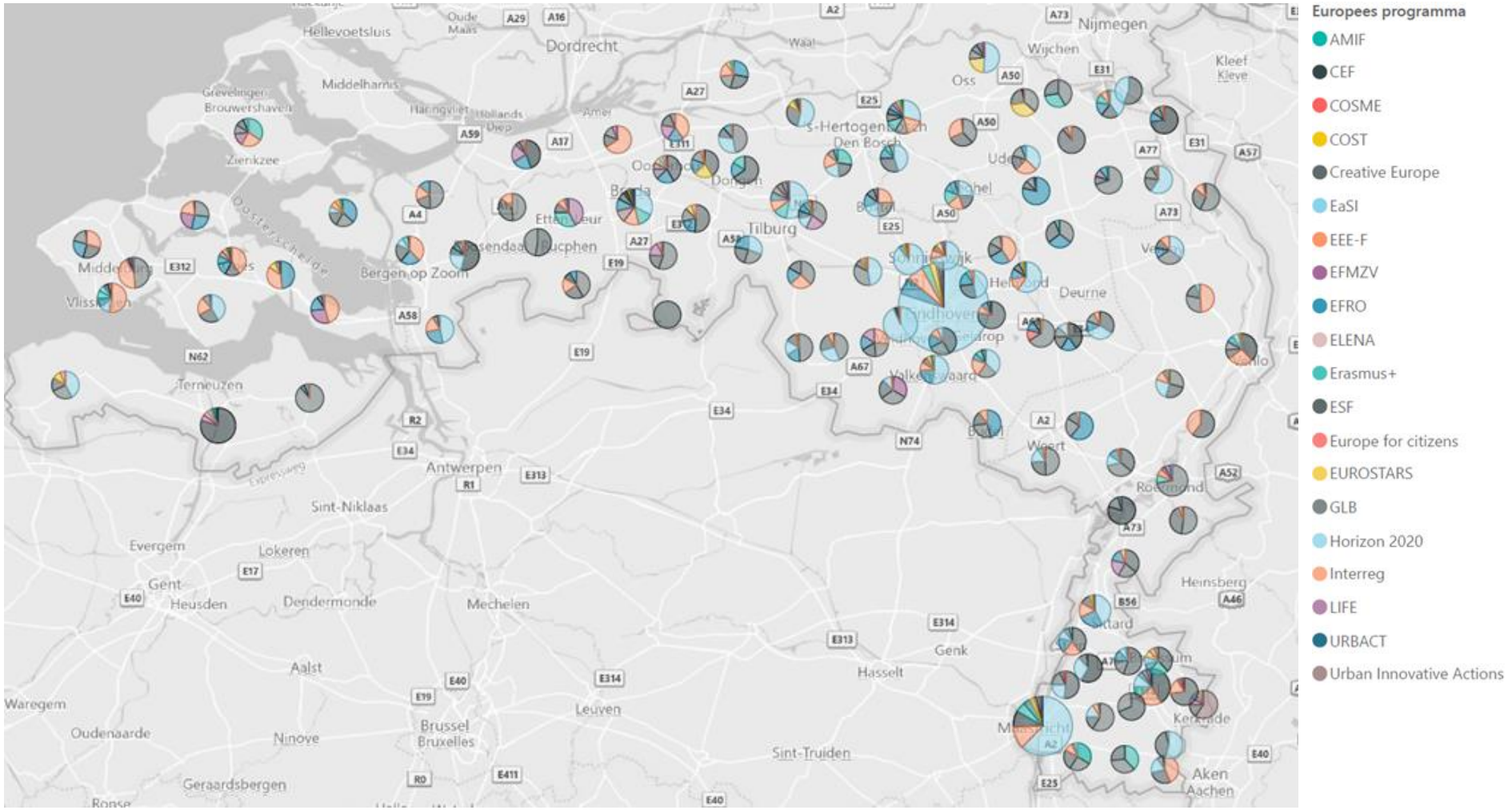
In deze paragraaf wordt de verleende Europese subsidie weergegeven naar COROP-regio's en gemeenten. Voor de COROP-regio's worden de cijfers gepresenteerd in tabel 10. De verdeling van de verleende Europese subsidie per gemeente is weergegeven op kaart 1.

COROP- regio	Europese subsidie	Percentage
Midden-Limburg	€ 44.003.218	2,81%
Noord-Limburg	€ 50.844.173	3,24%
Zuid-Limburg	€ 372.399.685	23,75%
Totaal Limburg	**€ 467.247.075**	**29,80%**
Midden-Noord-Brabant	€ 100.618.453	6,42%
Noordoost-Noord-Brabant	€ 107.975.627	6,89%
West-Noord-Brabant	€ 118.458.173	7,56%
Zuidoost-Noord-Brabant	€ 632.573.260	40,35%
Totaal Noord-Brabant	**€ 959.625.514**	**61,21%**
Overig Zeeland	€ 71.618.613	4,57%
Zeeuwsch-Vlaanderen	€ 69.376.209	4,42%
Totaal Zeeland	**€ 140.994.822**	**8,99%**
Totaal	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 10: Europese subsidie per COROP-regio

Opmerking bij tabel 10:

- Net als in de voorgaande rapportages blijft de COROP-regio Zuidoost-Noord-Brabant dominant. Deze dominantie is zelfs versterkt ten opzichte van de vorige rapportage. Van de ruim € 37 miljoen aan nieuwe Europese subsidie in de provincie Noord-Brabant, valt ruim € 27 miljoen in Zuidoost-Noord-Brabant. De reden hiervoor is dat er in deze COROP-regio veel kennisinstellingen gevestigd zijn die subsidie ontvangen uit Horizon2020.
- Verder is het opvallend dat COROP-regio Zuid-Limburg ook fors gestegen is met bijna € 20 miljoen aan Europese subsidie.

Kaart 1 Europese subsidie per Zuid-Nederlandse gemeente naar Europees programma

vier

Analyses

Dit hoofdstuk geeft een verdiepende analyse op de gegevens van Zuid-Nederland. Naast de cijfers uit de monitoringsdatabase, licht het ook de EIB-financiering en de betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid uit.

4.1 Categorisering organisaties naar type begunstigden

Tabel 11 toont de verdeling van organisaties per type. In deze tabel is het aantal projectdeelnames en de bijbehorende Europese subsidie per type organisatie weergegeven. Het aantal deelnames ligt hoger dan het totaal projecten, doordat in sommige projecten meerdere organisaties uit de regio deelnemen.

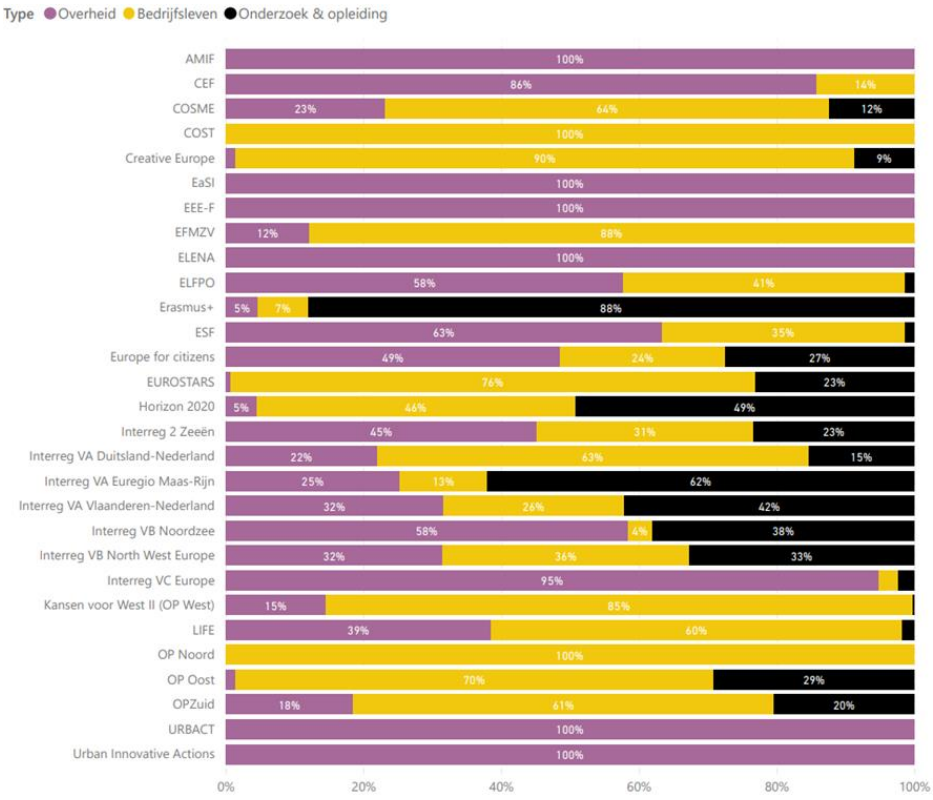
Type organisatie	Projectdeelnames	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Rijksoverheid	17	0,19%	€ 27.112.903	1,73%
Provincie	52	0,59%	€ 51.521.149	3,29%
Gemeente	636	7,18%	€ 125.881.027	8,03%
Waterschap	37	0,42%	€ 22.508.057	1,44%
Intermediaire organisatie	372	4,20%	€ 81.940.309	5,23%
NGO	39	0,44%	€ 8.506.217	0,54%
Openbare voorziening	82	0,93%	€ 3.462.407	0,22%
Overig publiek	236	2,67%	€ 77.827.484	4,96%
Subtotaal overheid	**1.471**	**16,62%**	**€ 398.759.555**	**25,43%**
MKB	3.248	36,69%	€ 311.391.656	19,86%
Groot bedrijf	1.207	13,64%	€ 216.698.524	13,82%
Landbouwbedrijf	884	9,99%	€ 40.840.794	2,60%
Culturele instelling	44	0,50%	€ 2.821.320	0,18%
Nutsbedrijf	21	0,24%	€ 10.913.700	0,70%
Geprivatiseerde voorziening	52	0,59%	€ 7.834.858	0,50%
Overig privaat	364	4,11%	€ 34.028.837	2,17%
Subtotaal bedrijfsleven	**5.820**	**65,75%**	**€ 624.529.687**	**39,83%**
Onderzoeksinstelling	138	1,56%	€ 47.060.644	3,00%
Universiteit	851	9,61%	€ 421.593.290	26,89%
HBO	225	2,54%	€ 48.043.140	3,06%
MBO	111	1,25%	€ 17.846.276	1,14%
Voortgezet onderwijs	125	1,41%	€ 4.706.847	0,30%
Primair onderwijs	89	1,01%	€ 3.201.798	0,20%
Overig onderwijs	22	0,25%	€ 2.126.174	0,14%
Subtotaal onderzoek & opleiding	**1.561**	**17,63%**	**€ 544.578.169**	**34,73%**
Totaal	**8.852**	**100,00%**	**€ 1.567.867.412**	**100,00%**

Tabel 11 Verdeling organisaties naar organisatietypen

Opmerkingen bij tabel 11:

- Het subtotaal bedrijfsleven blijft de grootste categorie in zowel projectdeelnames als verleende Europese subsidie. Het bedrijfsleven in Zuid-Nederland heeft in ruim 5.800 Europese projecten geparticipeerd, waarmee ruim € 624 miljoen aan Europese subsidie gemoeid is. Het percentage projectdeelnames is wel lichtelijk gedaald ten opzichte van de vorige rapportage.
- De categorie 'overheid' kent sinds het vorige peilmoment een toename van ongeveer € 10 miljoen aan Europese subsidie, terwijl de categorieën 'bedrijfsleven' en 'onderzoek & opleiding' een toename kennen van respectievelijk € 31 miljoen en € 21 miljoen.
- De categorie 'universiteiten' blijft veruit de grootste categorie in aantal Europese subsidie. Dit komt voornamelijk door TU Eindhoven en Universiteit Maastricht. Beide universiteiten staan ook in de top 10 organisaties die de meeste Europese subsidie binnenhalen in Nederland.

In figuur 8 wordt de verdeling van het aantal projectdeelnames per type organisatie (overheid, bedrijfsleven of onderzoek & opleiding) per Europees programma weergegeven.

Figuur 8: Verdeling projectdeelnames per type organisatie per Europees programma

Opmerking bij figuur 8:

- In figuur 8 is goed te zien dat in sommige programma's vooral overheden participeren en in andere voornamelijk het bedrijfsleven of kennisinstellingen actief zijn. Zo participeren in

Urban Innovative Actions alleen overheidsorganisaties, omdat dit een programma is voor gemeenten. In Erasmus+ zijn voornamelijk onderwijsinstellingen actief, de voornaamste doelgroep in dit programma. Horizon2020 is hoofdzakelijk verdeeld onder het bedrijfsleven en kennisinstellingen. De Interreg-programma's laten een meer divers deelnemersveld zien.

4.2 Gecreëerde werkgelegenheid

De cijfers uit tabel 12 zijn gebaseerd op de categorisering van ieder project naar één van de 21 categorieën in de EIM-rekentool. Uit deze tabel blijkt een totaal werkgelegenheidseffect van **32.277** fte door de verworven Europese subsidie. Zoals in de tabel te zien is, worden voor enkele EIM-categorieën – ongeacht de projectomvang of andere specificaties – geen arbeidsplaatsen voorzien.

EIM-categorie	Europese subsidie	FTE
Oprichten en uitbreiden kennisinstellingen	€ 86.978.602	1.992
Ontwikkelingen van technologie en innovatie in speerpuntsectoren	€ 918.623.489	11.372
Intensiveren van R&D-capaciteit in de regio	€ 4.553.128	27
Stimulering clustervorming in sectoren	€ 8.884.632	154
Ontwikkelen en stimuleren ict-toepassingen in MKB	€ 27.718.053	1.184
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het stimuleren van ondernemerschap in het MKB	€ 59.668.110	6.674
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het faciliteren van ondernemerschap in het MKB	€ 4.107.351	202
Scholing en arbeidsmarkt	€ 193.132.353	10.588
Herinrichting landelijk gebied	€ 8.066.499	84
Bereikbaarheid van kenniscentra, hoogwaardige werklocaties en bovenregionale voorzieningen en toplocaties	€ 153.043.894	0
Verbetering toeristisch-recreatieve infrastructuur en voorzieningenniveau	€ 8.784.100	0
Bereikbaarheid en mobiliteit (geen infrastructuur)	€ 1.546.701	0
Verbetering milieukwaliteit	€ 78.632.204	0
Verbetering toeristisch-recreatief en cultureel voorzieningenniveau	€ 6.431.078	0
Kwaliteitsverbetering openbare ruimte	€ 450.000	0
Uitbreiding en modernisering cultureel aanbod	€ 7.247.219	0
Totaal	**€ 1.567.867.412**	**32.277**

Tabel 12: Europese subsidie en gecreëerde arbeidsplaatsen per EIM-categorie

4.3 Europese financiering door EIB

Naast de Europese subsidie die uit de geïnventariseerde programma's naar Zuid-Nederland stroomt, stelt de EIB leningen beschikbaar. Deels als zogenaamde 'direct loans' (leningen direct aan leningnemers), deels indirect door middel van garantstellingen aan de national promotional banks. Directe leningen staan in de database op basis van locatie leningnemer. De bedragen via de national promotional banks worden toegerekend aan de provincies op basis van bruto regionaal product.

EIB-financiering	Financiering totaal	Directe leningen	Indirecte leningen
Provincie Limburg	€ 674.904.862	€ 250.000.000	€ 424.904.862
Provincie Noord-Brabant	€ 1.908.006.442	€ 742.400.000	€ 1.165.606.442
Provincie Zeeland	€ 382.260.808	€ 250.000.000	€ 132.260.808
Totaal	**€ 2.965.172.112**	**€ 1.242.400.000**	**€ 1.722.772.112**

Tabel 13: EIB-financieringen

In de bijlagen zijn bovenstaande gegevens verder uitgewerkt per provincie. In deze overzichten is ook te zien aan welke organisaties leningen zijn verstrekt.

4.4 Betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid[1]

Bijna 40% van de EU-begroting is gereserveerd voor landbouw, deze middelen worden beschikbaar gesteld via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Veruit de meeste betalingen uit het GLB zijn premies en vergoedingen. Deze betalingen verschillen wezenlijk van de overige subsidieprogramma's zoals aanwezig in de monitoringsdatabase, aangezien dat projectgebonden subsidies zijn. De betalingen uit het GLB kunnen hierdoor slechts voor een beperkt deel geïntegreerd worden in de database, daarom zijn de betalingen uit het GLB hier apart inzichtelijk gemaakt.

Het GLB kent twee pijlers. Vanuit de eerste pijler worden betalingen aan landbouwers gedaan uit het Europees Landbouw Garantie Fonds (ELGF). Directe betalingen vormen het overgrote deel van de uitgaven uit de eerste pijler. Dit betreft vooral basisbetalingen in de vorm een vaststaand bedrag per hectare grond. Ook kunnen landbouwers in aanmerking komen voor een vergroeningspremie om biodiversiteit te bevorderen. Daarnaast zijn er diverse directe betalingsregelingen beschikbaar, waaronder extra vergoedingen voor landbouwers onder de 41 jaar. Uit pijler 1 wordt verder markt- en prijsbeleid gefinancierd. Dit betreft met name betalingen voor marktmaatregelen, die de afgelopen jaren vooral in de tuinbouwsector zijn ingezet. In 2015 en 2016 zijn de betalingen voor heel Nederland toegenomen in verband met de Russische boycot. Deze betalingen waren vooral bedoeld om de tuinbouw, zuivel en varkensvleessector te steunen. In algemene zin is de omvang van de uitgaven op markt- en prijsbeleid de afgelopen jaren flink teruggebracht. Zo worden al een aantal jaren geen exportsubsidies meer uitgekeerd.

Pijler 2 richt zich op plattelandsontwikkeling die gefinancierd wordt uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). In Nederland zijn diverse maatregelen opengesteld voor aanvragen, waarbij in de uitvoering onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden maatregelen. De verleende subsidie van projecten gericht op niet-grondgebonden maatregelen zijn reeds in de overall database aanwezig (ELFPO).

ERAC heeft alle betalingen uit het GLB in de huidige programmaperiode in beeld gebracht en gecategoriseerd. De betalingen aan Zuid-Nederlandse organisaties, voornamelijk landbouwers, vanuit

[1] Met betrekking tot het GLB zijn geen nieuwe gegevens beschikbaar deze update, omdat deze slechts eenmaal per jaar beschikbaar komen. Gepresenteerde cijfers zijn dus dezelfde als bij de update met peildatum 1 september 2020.

het GLB is in tabel 14 per jaar per categorie weergegeven. De betalingen over 2017, 2018, 2019 en 2020 heeft ERAC per gemeente uit kunnen splitsen, zoals is weergegeven in de tabellen 24, 31 en 38. De geografische verdeling van deze betalingen over de provincies is gebruikt om de betalingen uit 2015 en 2016 aan de provincies toe te rekenen. Deze waren namelijk wel per categorie, maar niet per locatie beschikbaar.

GLB-onderdeel	2015 t/m 2018	2019	2020
Akkerbouw	€ 5.028	€ -	€ -
Basisbetaling	€ 542.624.646	€ 112.634.847	€ 108.932.912
Jonge landbouwers	€ 6.923.485	€ 2.597.768	€ 2.534.443
Teruggave crisisreserve	€ 10.958.100	€ 2.066.066	€ 1.956.776
Veehouderij	€ 9.776.062	€ 548.211	€ 503.850
Vergroenings-betaling	€ 151.790.379	€ 46.991.184	€ 46.471.344
Directe betalingen	**€ 722.077.700**	**€ 164.838.075**	**€ 160.399.325**
Algemeen	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 54.335.580	€ 9.388.924	€ 8.041.164
Veehouderij	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 3.721.942	-€ 12.841.371	€ -9.201
Markt- en prijsbeleid	**€ 58.057.522**	**-€ 3.452.448**	**€ 8.031.963**
Totaal Pijler 1	**€ 780.135.222**	**€ 161.385.628**	**€ 168.431.288**
Grondgebonden	€ 36.084.407	€ 11.613.709	€ 13.631.196
Niet-grondgebonden*	€ 29.721.587	€ 12.995.313	€ 30.724.893
Plattelandsbeleid	**€ 65.805.995**	**€ 24.609.023**	**€ 44.356.089**
Totaal Pijler 2	**€ 65.805.995**	**€ 24.609.023**	**€ 44.356.089**
Totaal	**€ 845.941.216**	**€ 185.994.650**	**€ 212.787.377**

Tabel 14: Betalingen vanuit het GLB aan Zuid-Nederlandse organisaties per jaar

** Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database*

Vanuit het GLB is in deze programmaperiode **€ 1,2 miljard** aan betalingen verricht aan Zuid-Nederlandse organisaties, voornamelijk landbouwers. Het betreft hier netto betalingen, omdat ook rekening is gehouden met negatieve betalingen zoals heffingen en terugbetalingen. Omdat de verleende subsidie van de niet-grondgebonden maatregelen al in de overall database aanwezig is (onder ELFPO), dienen de bedragen uit deze categorie buiten beschouwing te worden gelaten bij in beeld brengen van de *additionele* betalingen t.o.v. de overall database. Daardoor kan gesteld worden

dat naast de projectgebonden subsidies, Zuid-Nederland in de programmaperiode tot en met 2020 ruim **€ 1,17 miljard** aan landbouw gerelateerde betalingen heeft ontvangen.

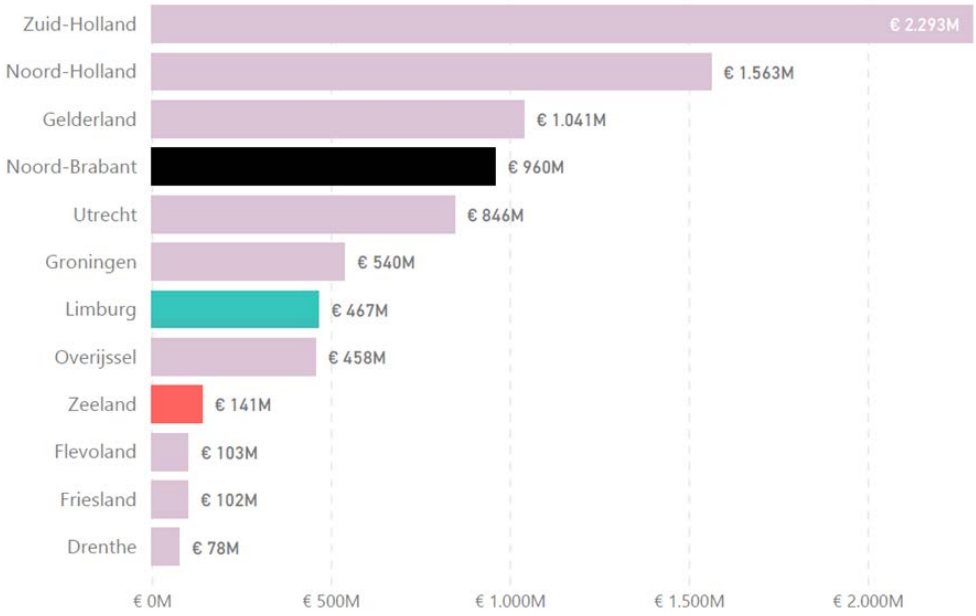
vijf
Benchmarking

ERAC beschikt over een landelijke database van de verleende Europese subsidie in Nederland. Hierdoor is een benchmark tussen alle twaalf Nederlandse provincies mogelijk.

In de paragrafen hieronder is op basis van de verzamelde data een benchmark weergegeven naar:

- Inwoneraantal (Europese subsidie per inwoner)
- Bruto regionaal product (Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP)
- Vergelijking programma's naar Europese, nationale en regionale regie

Figuur 9 geeft de totaal verleende Europese subsidie per Nederlandse provincie weer.

Figuur 9: Totaal verleende Europese subsidie per provincie

Opmerking bij figuur 9:

- In deze tabel is goed te zien dat de provincies met de meeste inwoners ook de meeste Europese subsidie verwerven. Bovendien is het opvallend dat de vier provincies zonder universiteit de minste Europese subsidie verwerven. Zoals hierboven al aangegeven zijn universiteiten de grootste subsidieontvangers in Nederland.

5.1 Vergelijking op inwoneraantal

Provincie	Europese subsidie per inwoner (gehele periode)	Europese subsidie per inwoner (per jaar)
Groningen	€ 925	€ 137
Utrecht	€ 659	€ 97
Zuid-Holland	€ 628	€ 93
Noord-Holland	€ 555	€ 82
Gelderland	€ 508	€ 75
Limburg	**€ 418**	**€ 62**
Overijssel	€ 399	€ 59
Noord-Brabant	**€ 382**	**€ 56**
Zeeland	**€ 370**	**€ 55**
Flevoland	€ 252	€ 37
Drenthe	€ 158	€ 23
Friesland	€ 158	€ 23

Tabel 15: Europese subsidie per inwoner

Opmerking bij tabel 15:

- Ten opzichte van de vorige rapportage is de Europese subsidie per inwoner per jaar voor Limburg met één euro gedaald, terwijl dit in de vorige rapportage nog een lichte stijging kende. Voor Noord-Brabant (-2) en Zeeland (-3) heeft de daling van de vorige rapportage zich verder doorgezet. Dit is te verklaren doordat we aan het einde van de programmaperiode zitten en doordat veel programma's al gestopt zijn er relatief minder Europese subsidie in totaal is toegeschreven aan Zuid-Nederland het afgelopen jaar vergeleken met voorgaande jaren.

5.2 Europese subsidie ten opzichte van het Bruto Regionaal Product

Provincie	Europese subsidie t.o.v. BRP (gehele periode)	Europese subsidie t.o.v. BRP (per jaar)
Groningen	2,10%	0,31%
Zuid-Holland	1,55%	0,23%
Gelderland	1,50%	0,22%
Utrecht	1,39%	0,21%
Limburg	**1,21%**	**0,18%**
Overijssel	1,20%	0,18%
Zeeland	**1,16%**	**0,17%**
Noord-Holland	1,07%	0,16%
Noord-Brabant	**0,92%**	**0,14%**
Flevoland	0,81%	0,12%
Drenthe	0,56%	0,08%
Friesland	0,55%	0,08%

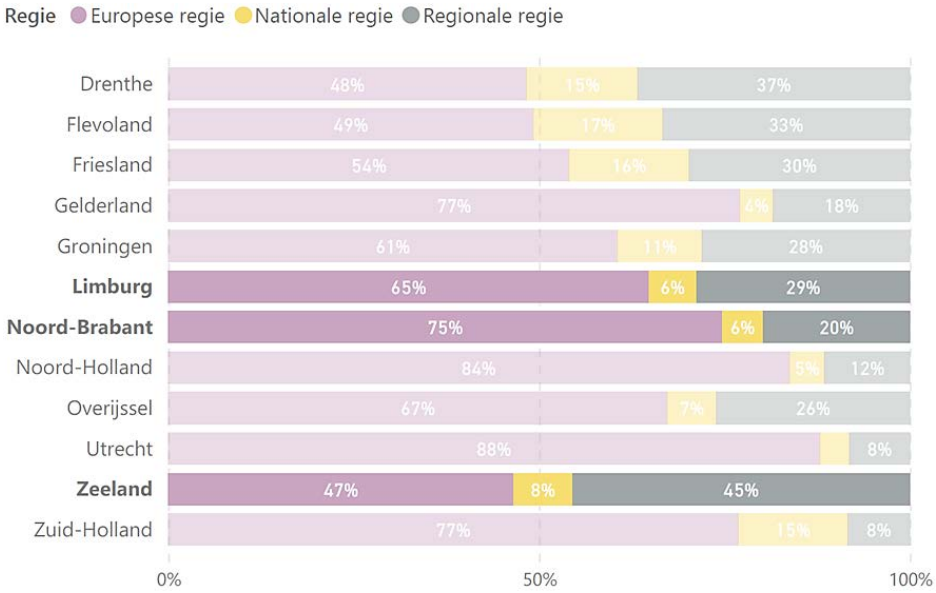
Tabel 16: Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP

Opmerking bij tabel 16:

- Ten opzichte van het vorige peilmoment zijn Limburg en Zeeland van positie gewisseld. De overige provincies zijn blijven staan.

5.3 Verdeling programma's onder regionale, nationale en Europese regie

De benchmark naar de vergelijking tussen de programma's onder regionale, nationale en Europese regie laat een brede variatie zien in de verdeling van de verleende Europese subsidie over deze regie organen. Het betreft hier de relatieve verdeling binnen een provincie, waardoor goed naar voren komt welke soort programma's voor een provincie belangrijk zijn.

Figuur 10: Vergelijking Europese programma's per regionale, nationale en Europese regie (alfabetisch, geen ranglijst)

Bijlagen

Bijlage 1	Deelgegevens provincie Limburg
Bijlage 2	Deelgegevens provincie Noord-Brabant
Bijlage 3	Deelgegevens provincie Zeeland
Bijlage 4	Berekening van de multiplier
Bijlage 5	Overzicht korte duiding Europese programma's

bijlage 1

Deelgegevens provincie Limburg

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	305	14,73%	€ 41.849.790	8,96%
Interreg 2 Zeeën	1	0,05%	€ 296.040	0,06%
Interreg VA Duitsland-Nederland	42	2,03%	€ 12.055.383	2,58%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	53	2,56%	€ 20.302.755	4,35%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	47	2,27%	€ 20.447.170	4,38%
Interreg VB North West Europe	18	0,87%	€ 10.891.351	2,33%
Kansen voor West II (OP West)	4	0,19%	€ 145.000	0,03%
OP Noord	2	0,10%	€ 94.647	0,02%
OP Oost	7	0,34%	€ 218.846	0,05%
OPZuid	62	3,00%	€ 28.175.075	6,03%
Subtotaal regionaal	**541**	**26,14%**	**€ 134.476.056**	**28,78%**
AMIF	1	0,05%	€ 899.442	0,19%
EFMZV	2	0,10%	€ 27.311	0,01%
ESF	960	46,38%	€ 28.915.622	6,19%
Subtotaal nationaal	**963**	**46,52%**	**€ 29.842.375**	**6,39%**
CEF	15	0,72%	€ 69.733.043	14,92%
COSME	2	0,10%	€ 38.311	0,01%
COST	1	0,05%	€ 128.493	0,03%
Creative Europe	6	0,29%	€ 366.395	0,08%
EaSI	3	0,14%	€ 498.347	0,11%
EEE-F	1	0,05%	€ 425.000	0,09%
ELENA	1	0,05%	€ 3.405.544	0,73%
Erasmus+	100	4,83%	€ 26.241.713	5,62%
Europe for citizens	23	1,11%	€ 230.858	0,05%
EUROSTARS	29	1,40%	€ 6.938.969	1,49%
Horizon 2020	365	17,63%	€ 181.525.650	38,85%
Interreg VC Europe	8	0,39%	€ 1.668.895	0,36%
LIFE	5	0,24%	€ 4.195.431	0,90%
URBACT	5	0,24%	€ 197.497	0,04%
Urban Innovative Actions	2	0,10%	€ 7.334.499	1,57%
Subtotaal Europees	**566**	**27,34%**	**€ 302.928.644**	**64,83%**
Totaal	**2.070**	**100,00%**	**€ 467.247.075**	**100,00%**

Tabel 17: Aantal projecten en Europese subsidie per programma in Limburg

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	65	3,14%	€ 15.709.995	3,36%
Economie en Innovatie	638	30,82%	€ 228.427.785	48,89%
Energie	75	3,62%	€ 29.224.804	6,25%
Milieu, Landschap en Natuur	138	6,67%	€ 47.742.834	10,22%
Mobiliteit en Infrastructuur	27	1,30%	€ 75.189.894	16,09%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	1.086	52,46%	€ 59.479.847	12,73%
Toerisme en Recreatie	13	0,63%	€ 843.183	0,18%
Zorg en Welzijn	28	1,35%	€ 10.628.733	2,27%
Totaal	**2070**	**100,00%**	**€ 467.247.075**	**100,00%**

Tabel 18: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema in Limburg

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	268	12,95%	€ 21.948.898	4,70%
Chemie	50	2,42%	€ 19.603.135	4,20%
Energie	50	2,42%	€ 21.500.631	4,60%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	95	4,59%	€ 30.575.011	6,54%
Life Sciences en Health	222	10,72%	€ 126.879.917	27,15%
Logistiek	23	1,11%	€ 74.099.462	15,86%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	10	0,48%	€ 1.415.335	0,30%
Water en Maritiem	7	0,34%	€ 1.459.484	0,31%
Niet van toepassing (economisch)	87	4,20%	€ 40.051.265	8,57%
Subtotaal	**812**	**39,23%**	**€ 337.533.138**	**72,24%**
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	1.258	60,77%	€ 129.713.937	27,76%
Totaal	**2.070**	**100,00%**	**€ 467.247.075**	**100,00%**

Tabel 19: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector in Limburg

Organisatienaam	Project-deelnames	Europese subsidie
Universiteit Maastricht	307	€ 149.784.620
Stichting Zuyd Hogeschool	40	€ 8.492.623
Academisch Ziekenhuis Maastricht	23	€ 9.416.003
Gemeente Maastricht	20	€ 3.854.925
Gemeente Venlo	20	€ 9.319.807
Provincie Limburg	20	€ 44.229.775

Open Universiteit	19	€ 7.315.039
Gemeente Heerlen	15	€ 6.000.503
N.V. Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering (LIOF)	13	€ 7.407.880
Stichting Gilde Opleidingen	12	€ 2.298.856

Tabel 20: Top-10 Limburgse organisaties in aantallen projectdeelnames met bijbehorende subsidie

EIB-projectnaam	EIB-bijdrage
ACADEMISCH ZIEKENHUIS MAASTRICHT - PHASE 2	€ 105.000.000
BOELS CONSTRUCTION EQUIPMENT	€ 40.000.000
LIMBURGS ENERGIE FONDS	€ 30.000.000
SFSB LIMBURG SUSTAINABILITY LOANS FOR CITIZENS	€ 75.000.000
Subtotaal directe leningen	**€ 250.000.000**
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 19.680.300
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 14.057.357
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 14.057.357
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 14.057.357
BNG COVID19 CRISIS RESPONSE MBIL	€ 16.868.829
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 3.711.142
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 8.434.414
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 8.434.414
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 11.245.886
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 11.245.886
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 11.245.886
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 1.405.736
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 281.147
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 281.147
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 843.441
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 843.441
ELECTRICAL SOLUTIONS RDI PROGRAMME - COVID-19	€ 84.344
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 140.574
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 210.860
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 210.860
ING BANK COVID19 ENHANCED SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 6.789.429
ING BANK COVID19 ENHANCED SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 12.334.925
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 2.805.459
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 2.805.459
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 7.872.120
INNOVATIVE PROCESS TECHNOLOGIES	€ 506.065

KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 16.868.829
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 4.146.920
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 733.082
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 17.593.968
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 11.639.492
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 11.245.886
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 10.121.297
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 1.408.276
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 9.137.282
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 5.622.943
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 22.491.772
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 14.057.357
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 2.249.177
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 4.498.354
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 1.124.589
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 2.811.471
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 5.622.943
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 9.840.150
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 14.057.357
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 14.057.357
RABOBANK INNOVATION LOAN FOR SMES AND MIDCAPS I	€ 5.622.943
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 5.622.943
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 16.868.829
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 11.245.886
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 11.245.886
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 7.028.679
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 7.197.367
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 1.012.130
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 6.916.220
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 1.518.195
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 843.441
Subtotaal indirecte leningen	**€ 424.904.862**
Totaal	**€ 674.904.862**

Tabel 21: EIB-gelden Limburg

GLB-onderdeel	2015 t/m 2018	2019	2020
Akkerbouw	€ -	€ 0	€ -
Basisbetaling	€ 107.272.845	€ 22.907.068	€ 22.976.065
Jonge landbouwers	€ 1.068.938	€ 413.975	€ 419.946
Teruggave crisisreserve	€ 2.124.304	€ 416.402	€ 407.701
Veehouderij	€ 3.392.875	€ 228.309	€ 140.715
Vergroenings-betaling	€ 29.863.245	€ 9.667.461	€ 9.877.444
Directe betalingen	**€ 143.722.207**	**€ 33.633.213**	**€ 33.821.871**
	€ -		
Algemeen	€ -	€ 0	€ -
Tuinbouw	€ 41.310.064	€ 6.605.323	€ 5.902.740
Veehouderij	€ -	€ 0	€ -
Zuivel	€ -4.313.153	-€ 4.662.756	€ -
Markt- en prijsbeleid	**€ 36.996.911**	**€ 1.942.568**	**€ 5.902.740**
Totaal Pijler 1	**€ 180.719.118**	**€ 35.575.781**	**€ 39.724.611**
Grondgebonden	€ 17.127.899	€ 6.566.303	€ 6.907.811
Niet-grondgebonden*	€ 8.899.473	€ 2.934.680	€ 7.857.210
Plattelandsbeleid	€ 26.027.372	**€ 9.500.983**	**€ 14.765.021**
Totaal Pijler 2	**€ 26.027.372**	**€ 9.500.983**	**€ 14.765.021**
Totaal	**€ 206.746.490**	**€ 45.076.765**	**€ 54.489.632**

Tabel 22: Betalingen vanuit het GLB aan Limburgse organisaties per jaar

** Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database*

Gemeente	Aantal organisaties	Aantal betalingen	Europese subsidie
Beek	33	305	€ 1.470.243
Beekdaelen	152	1.401	€ 5.779.296
Beesel	38	382	€ 1.545.238
Bergen (L.)	110	1.068	€ 5.563.604
Brunssum	4	41	€ 300.153
Echt-Susteren	199	1.837	€ 8.801.656
Eijsden-Margraten	195	1.965	€ 9.638.630
Gennep	85	797	€ 3.219.374
Gulpen-Wittem	164	1.691	€ 7.816.045
Heerlen	17	135	€ 555.209
Horst aan de Maas	402	3.657	€ 15.186.976
Kerkrade	14	106	€ 452.941

Landgraaf	19	191	€ 552.541
Leudal	367	3.439	€ 14.595.630
Maasgouw	62	578	€ 2.454.155
Maastricht	42	377	€ 1.713.866
Meerssen	47	542	€ 2.131.459
Mook en Middelaar	14	143	€ 657.813
Nederweert	240	2.085	€ 8.199.737
Peel en Maas	388	3.421	€ 11.736.296
Roerdalen	155	1.507	€ 6.269.416
Roermond	79	654	€ 16.930.541
Simpelveld	55	548	€ 2.542.233
Sittard-Geleen	85	810	€ 3.745.837
Stein	28	292	€ 1.250.270
Vaals	33	328	€ 1.632.821
Valkenburg aan de Geul	73	656	€ 3.241.635
Venlo	99	807	€ 34.711.476
Venray	373	3.374	€ 13.560.762
Voerendaal	91	867	€ 3.249.437
Weert	147	1.325	€ 5.248.876
Totaal	**3.810**	**35.329**	**194.754.165**

Tabel 23: Betalingen GLB in Limburg periode 2017-2020

bijlage 2

Deelgegevens provincie Noord-Brabant

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	525	11,92%	€ 44.421.365	4,63%
Interreg 2 Zeeën	23	0,52%	€ 10.249.265	1,07%
Interreg VA Duitsland-Nederland	36	0,82%	€ 7.286.121	0,76%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	11	0,25%	€ 2.882.902	0,30%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	66	1,50%	€ 34.510.575	3,60%
Interreg VB Noordzee	4	0,09%	€ 887.562	0,09%
Interreg VB North West Europe	31	0,70%	€ 17.203.941	1,79%
Kansen voor West II (OP West)	23	0,52%	€ 3.975.813	0,41%
OP Noord	4	0,09%	€ 824.379	0,09%
OP Oost	21	0,48%	€ 2.375.194	0,25%
OPZuid	134	3,04%	€ 64.829.905	6,76%
Subtotaal regionaal	**878**	**19,94%**	**€ 189.447.024**	**19,74%**
AMIF	3	0,07%	€ 2.560.110	0,27%
EFMZV	12	0,27%	€ 1.274.816	0,13%
ESF	2.188	49,69%	€ 49.553.976	5,16%
Subtotaal nationaal	**2.203**	**50,03%**	**€ 53.388.902**	**5,56%**
CEF	15	0,34%	€ 19.052.341	1,99%
COSME	14	0,32%	€ 1.777.142	0,19%
COST	1	0,02%	€ 321.234	0,03%
Creative Europe	25	0,57%	€ 2.310.549	0,24%
EaSI	1	0,02%	€ 54.778	0,01%
ELENA	1	0,02%	€ 1.350.000	0,14%
Erasmus+	284	6,45%	€ 46.348.896	4,83%
Europe for citizens	13	0,30%	€ 60.368	0,01%
EUROSTARS	70	1,59%	€ 20.978.594	2,19%
Horizon 2020	863	19,60%	€ 591.631.229	61,65%
Interreg VC Europe	12	0,27%	€ 3.644.203	0,38%
LIFE	16	0,36%	€ 12.611.471	1,31%
URBACT	3	0,07%	€ 241.372	0,03%
Urban Innovative Actions	4	0,09%	€ 16.407.412	1,71%
Subtotaal Europees	**1.322**	**30,02%**	**€ 716.789.588**	**74,69%**
Totaal	**4.403**	**100,00%**	**€ 959.625.514**	**100,00%**

Tabel 24: Aantal projecten en Europese subsidie per programma in Noord-Brabant

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	92	2,09%	€ 37.782.688	3,94%
Economie en Innovatie	1.259	28,59%	€ 588.044.714	61,28%
Energie	241	5,47%	€ 101.403.739	10,57%
Milieu, Landschap en Natuur	188	4,27%	€ 58.652.624	6,11%
Mobiliteit en Infrastructuur	80	1,82%	€ 54.980.782	5,73%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	2.508	56,96%	€ 105.092.166	10,95%
Toerisme en Recreatie	7	0,16%	€ 1.543.977	0,16%
Zorg en Welzijn	28	0,64%	€ 12.124.824	1,26%
Totaal	**4403**	**100,00%**	**€ 959.625.514**	**100,00%**

Tabel 25: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema in Noord-Brabant

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	392	8,90%	€ 42.201.219	4,40%
Chemie	87	1,98%	€ 45.762.596	4,77%
Energie	128	2,91%	€ 49.819.827	5,19%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	498	11,31%	€ 313.540.190	32,67%
Life Sciences en Health	233	5,29%	€ 145.551.983	15,17%
Logistiek	76	1,73%	€ 60.102.755	6,26%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	21	0,48%	€ 6.089.321	0,63%
Water en Maritiem	28	0,64%	€ 6.907.287	0,72%
Niet van toepassing (economisch)	113	2,57%	€ 58.795.426	6,13%
Subtotaal	**1.576**	**35,79%**	**€ 728.770.603**	**75,94%**
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	2.827	64,21%	€ 230.854.911	24,06%
Totaal	**4.403**	**100,00%**	**€ 959.625.514**	**100,00%**

Tabel 26: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector in Noord-Brabant

Organisatienaam	Project-deelnames	Europese subsidie
Technische Universiteit Eindhoven	421	€ 217.404.563
Universiteit van Tilburg	66	€ 34.198.400
Philips Electronics Nederland B.V.	61	€ 31.456.497
ZLTO	50	€ 9.822.816
Stichting Fontys	38	€ 10.710.331
Stichting Avans Hogeschool	37	€ 10.190.331

Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk onderzoek TNO	33	€ 15.035.632
Philips Medical Systems Nederland B.V.	31	€ 18.840.433
Stichting IMEC Nederland	28	€ 11.789.157
Stichting Breda University of Applied Sciences	25	€ 6.757.605

Tabel 27: Top-10 Brabantse organisaties in aantallen projectdeelnames met bijbehorende subsidie

EIB-projectnaam	EIB-bijdrage
AMPHIA HOSPITAL	€ 100.000.000
CM (EGFF)	€ 5.000.000
CM (EGFF)	€ 5.000.000
ETZ HOSPITAL	€ 43.000.000
GN STORE NORD ACOUSTIC TECHNOLOGY RDI II	€ 4.600.000
GN STORE NORD ACOUSTIC TECHNOLOGY RDI II	€ 2.300.000
HOUSING CORPORATION TRUDO	€ 150.000.000
INTRINSIC ID (EGFF)	€ 5.500.000
INTRINSIC ID (EGFF)	€ 5.500.000
ONS MIDDELBAAR ONDERWIJS	€ 60.000.000
PHILIPS MEDTECH R&D	€ 161.500.000
PRODRIVE TECHNOLOGY SOLUTIONS RDI	€ 50.000.000
WATER SUPPLY PROVINCE NORTH BRABANT II	€ 150.000.000
Subtotaal directe leningen	**€ 742.400.000**
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 53.987.344
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 38.562.389
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 38.562.389
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 38.562.389
BNG COVID19 CRISIS RESPONSE MBIL	€ 46.274.866
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 10.180.471
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 23.137.433
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 23.137.433
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 30.849.911
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 30.849.911
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 30.849.911
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 3.856.239
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 771.248
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 771.248
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 2.313.743
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 2.313.743
ELECTRICAL SOLUTIONS RDI PROGRAMME - COVID-19	€ 231.374
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 385.624
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 578.436
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 578.436

ING BANK COVID19 ENHANCED SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 18.624.879
ING BANK COVID19 ENHANCED SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 33.837.382
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 7.695.983
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 7.695.983
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 21.594.938
INNOVATIVE PROCESS TECHNOLOGIES	€ 1.388.246
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 46.274.866
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 11.375.905
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 2.011.003
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 48.264.079
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 31.929.658
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 30.849.911
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 27.764.920
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 3.863.208
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 25.065.553
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 15.424.955
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 61.699.822
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 38.562.389
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 6.169.982
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 12.339.964
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 3.084.991
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 7.712.478
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 15.424.955
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 26.993.672
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 38.562.389
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 38.562.389
RABOBANK INNOVATION LOAN FOR SMES AND MIDCAPS I	€ 15.424.955
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 15.424.955
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 46.274.866
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 30.849.911
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 30.849.911
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 19.281.194
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 19.743.943
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 2.776.492
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 18.972.695
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 4.164.738
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 2.313.743
Subtotaal indirecte leningen	**€ 1.165.606.442**
Totaal	**€ 1.908.006.442**

Tabel 28: EIB-gelden Noord-Brabant

GLB-onderdeel	2015 t/m 2018	2019	2020
Akkerbouw	€ -	€ -	€ -
Basisbetaling	€ 304.798.174	€ 61.658.036	€ 57.657.912
Jonge landbouwers	€ 3.867.856	€ 1.442.557	€ 1.427.584
Teruggave crisisreserve	€ 6.071.748	€ 1.109.144	€ 1.012.193
Veehouderij	€ 4.710.469	€ 242.198	€ 280.353
Vergroenings-betaling	€ 85.352.689	€ 25.515.610	€ 24.493.831
Directe betalingen	**€ 404.800.937**	**€ 89.967.546**	**€ 84.871.873**
	€ -		
Algemeen	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 12.401.638	€ 2.076.804	€ 2.138.424
Veehouderij	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 6.134.321	-€ 8.244.753	€ -9.201
Markt- en prijsbeleid	**€ 18.535.959**	**-€ 6.167.949**	**€ 2.129.223**
Totaal Pijler 1	**€ 423.336.896**	**€ 83.799.598**	**€ 87.001.096**
Grondgebonden	€ 6.897.839	€ 3.419.441	€ 4.712.800
Niet-grondgebonden*	€ 12.036.968	€ 7.107.340	€ 13.585.436
Plattelandsbeleid	**€ 18.934.806**	**€ 10.526.781**	**€ 18.298.236**
Totaal Pijler 2	**€ 18.934.806**	**€ 10.526.781**	**€ 18.298.236**
Totaal	**€ 442.271.702**	**€ 94.326.379**	**€ 105.299.332**

Tabel 29: Betalingen vanuit het GLB aan Brabantse organisaties per jaar

** Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database*

Gemeente	Aantal organisaties	Aantal betalingen	Europese subsidie
Alphen-Chaam	204	2.075	€ 8.640.326
Altena	318	3.577	€ 19.929.249
Asten	178	1.693	€ 7.958.511
Baarle-Nassau	187	1.974	€ 9.356.246
Bergeijk	198	2.025	€ 8.103.139
Bergen op Zoom	94	809	€ 3.801.587
Bernheze	288	2.712	€ 9.052.787
Best	59	496	€ 1.927.007
Bladel	136	1.379	-€ 2.576.031

Boekel	145	1.282	€ 4.433.739
Boxmeer	226	2.258	€ 13.947.909
Boxtel	114	1.065	€ 5.323.747
Breda	146	1.240	€ 5.295.986
Cranendonck	133	1.287	€ 4.803.965
Cuijk	133	1.171	€ 4.765.114
Deurne	358	3.294	€ 11.260.340
Dongen	78	706	€ 2.839.044
Drimmelen	200	2.072	€ 9.585.165
Eersel	194	1.991	€ 7.820.959
Eindhoven	20	160	€ 669.928
Etten-Leur	107	1.022	€ 3.758.282
Geertruidenberg	39	434	€ 2.433.607
Geldrop-Mierlo	37	338	€ 1.261.214
Gemert-Bakel	324	3.035	€ 11.921.008
Gilze en Rijen	104	1.063	€ 6.783.976
Goirle	50	572	€ 2.709.696
Grave	61	616	€ 2.774.704
Haaren	158	1.451	€ 5.192.863
Halderberge	186	1.814	€ 7.320.204
Heeze-Leende	141	1.357	€ 7.630.522
Helmond	38	334	€ 4.453.427
Heusden	134	1.174	€ 6.786.457
Hilvarenbeek	223	2.121	€ 9.474.032
Laarbeek	122	1.252	€ 4.555.497
Landerd	184	1.625	€ 6.081.392
Loon op Zand	74	701	€ 2.474.934
Meierijstad	553	5.185	€ 20.135.998
Mill en Sint Hubert	127	1.252	€ 4.361.179
Moerdijk	216	2.449	€ 16.419.572
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	50	463	€ 1.688.697
Oirschot	233	2.218	€ 7.800.959
Oisterwijk	119	1.118	€ 3.978.159
Oosterhout	113	1.035	€ 4.668.370
Oss	368	3.925	€ 16.557.741
Reusel-De Mierden	193	1.882	€ 7.943.282
Roosendaal	211	2.067	€ 8.451.112
Rucphen	152	1.457	€ 10.026.458
's-Hertogenbosch	173	1.654	€ 13.189.346
Sint Anthonis	340	3.392	€ 13.971.117
Sint-Michielsgestel	177	1.544	€ 5.498.352

Someren	192	1.847	€ 7.835.716
Son en Breugel	41	384	€ 841.992
Steenbergen	238	2.639	€ 18.486.977
Tilburg	93	838	€ 6.359.662
Uden	171	1.491	€ 6.468.912
Valkenswaard	66	682	€ 3.257.911
Veldhoven	34	250	€ 1.071.951
Vught	32	338	€ 1.526.882
Waalre	15	152	€ 776.856
Waalwijk	94	894	€ 2.887.659
Woensdrecht	105	1.101	€ 5.812.364
Zundert	334	2.968	€ 10.227.829
Totaal	**9.831**	**95.400**	**422.795.585**

Tabel 30: Betalingen GLB in Noord-Brabant periode 2017-2020

bijlage 3

Deelgegevens provincie Zeeland

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	126	24,80%	€ 24.217.409	17,18%
Interreg 2 Zeeën	34	6,69%	€ 18.547.290	13,15%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	35	6,89%	€ 9.313.516	6,61%
Interreg VB Noordzee	5	0,98%	€ 2.179.439	1,55%
Interreg VB North West Europe	2	0,39%	€ 373.478	0,26%
Kansen voor West II (OP West)	3	0,59%	€ 49.628	0,04%
OP Oost	1	0,20%	€ 67.418	0,05%
OPZuid	38	7,48%	€ 9.394.988	6,66%
Subtotaal regionaal	**244**	**48,03%**	**€ 64.143.167**	**45,49%**
AMIF	1	0,20%	€ 690.774	0,49%
EFMZV	56	11,02%	€ 4.521.870	3,21%
ESF	143	28,15%	€ 5.909.566	4,19%
Subtotaal nationaal	**200**	**39,37%**	**€ 11.122.210**	**7,89%**
CEF	4	0,79%	€ 49.399.974	35,04%
COST	1	0,20%	€ 3.212	0,00%
EaSI	2	0,39%	€ 871.698	0,62%
Erasmus+	29	5,71%	€ 4.675.321	3,32%
Europe for citizens	2	0,39%	€ 38.080	0,03%
EUROSTARS	4	0,79%	€ 804.733	0,57%
Horizon 2020	18	3,54%	€ 5.015.743	3,56%
Interreg VC Europe	2	0,39%	€ 543.595	0,39%
LIFE	2	0,39%	€ 4.377.088	3,10%
Subtotaal Europees	**64**	**12,60%**	**€ 65.729.446**	**46,62%**
Totaal	**508**	**100,00%**	**€ 140.994.822**	**100,00%**

Tabel 31 :Aantal projecten en Europese subsidie per programma in Zeeland

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	11	2,17%	€ 2.640.719	1,87%
Economie en Innovatie	182	35,83%	€ 32.304.435	22,91%
Energie	16	3,15%	€ 5.126.767	3,64%
Milieu, Landschap en Natuur	68	13,39%	€ 27.194.239	19,29%
Mobiliteit en Infrastructuur	12	2,36%	€ 53.781.659	38,14%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	183	36,02%	€ 12.864.609	9,12%
Toerisme en Recreatie	27	5,31%	€ 3.655.121	2,59%
Zorg en Welzijn	9	1,77%	€ 3.427.273	2,43%
Totaal	**508**	**100,00%**	**€ 140.994.822**	**100,00%**

Tabel 32: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema in Zeeland

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	105	20,67%	€ 18.926.738	13,42%
Chemie	9	1,77%	€ 1.862.537	1,32%
Energie	11	2,17%	€ 2.566.044	1,82%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	24	4,72%	€ 4.958.425	3,52%
Life Sciences en Health	8	1,57%	€ 2.726.736	1,93%
Logistiek	8	1,57%	€ 50.842.705	36,06%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	2	0,39%	€ 236.300	0,17%
Water en Maritiem	63	12,40%	€ 6.036.615	4,28%
Niet van toepassing (economisch)	15	2,95%	€ 7.102.738	5,04%
Subtotaal	**245**	**48,23%**	**€ 95.258.838**	**67,56%**
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	263	51,77%	€ 45.735.985	32,44%
Totaal	**508**	**100,00%**	**€ 140.994.822**	**100,00%**

Tabel 33: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector in Zeeland

Organisatienaam	Project-deelnames	Europese subsidie
Stichting HZ University of Applied Sciences	41	€ 6.750.545
Anoniem	22	€ 284.574
Gemeente Middelburg	20	€ 6.386.396
N.V. Economische Impuls Zeeland	14	€ 1.556.591
Dow Benelux B.V.	13	€ 2.465.987
Scalda Stichting voor middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	13	€ 1.790.380
Gemeente Goes	10	€ 1.815.230
Provincie Zeeland	9	€ 1.982.219

Gemeente Hulst	8	€ 996.690
Gemeente Schouwen-Duiveland	7	€ 1.141.515

Tabel 34: Top-10 Zeelandse organisaties in aantallen projectdeelnames met bijbehorende subsidie

EIB-projectnaam	EIB-bijdrage
TENNET SOUTH-WEST 380KV WEST	€ 250.000.000
Subtotaal directe leningen	**€ 250.000.000**
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 6.125.918
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 4.375.656
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 4.375.656
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 4.375.656
BNG COVID19 CRISIS RESPONSE MBIL	€ 5.250.787
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 1.155.173
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 2.625.394
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 2.625.394
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 3.500.525
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 3.500.525
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 3.500.525
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 437.566
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 87.513
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 87.513
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 262.539
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 262.539
ELECTRICAL SOLUTIONS RDI PROGRAMME - COVID-19	€ 26.254
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 43.757
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 65.635
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 65.635
ING BANK COVID19 ENHANCED SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 2.113.356
ING BANK COVID19 ENHANCED SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 3.839.512
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 873.260
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 873.260
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 2.450.367
INNOVATIVE PROCESS TECHNOLOGIES	€ 157.524
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 5.250.787
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 1.290.818
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 228.188
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 5.476.502
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 3.623.043
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 3.500.525
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 3.150.472
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 438.356
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 2.844.176

NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 1.750.262
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 7.001.049
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 4.375.656
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 700.105
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 1.400.210
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 350.052
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 875.131
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 1.750.262
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 3.062.959
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 4.375.656
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 4.375.656
RABOBANK INNOVATION LOAN FOR SMES AND MIDCAPS I	€ 1.750.262
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 1.750.262
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 5.250.787
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 3.500.525
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 3.500.525
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 2.187.828
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 2.240.336
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 315.047
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 2.152.823
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 472.571
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 262.539
Subtotaal indirecte leningen	**€ 132.260.808**
Totaal	**€ 382.260.808**

Tabel 35: EIB-gelden Zeeland

GLB-onderdeel	2015 t/m 2018	2019	2020
Akkerbouw	€ 5.028	€ -	€ -
Basisbetaling	€ 130.553.627	€ 28.069.743	€ 28.298.935
Jonge landbouwers	€ 1.986.691	€ 741.236	€ 686.913
Teruggave crisisreserve	€ 2.762.048	€ 540.520	€ 536.882
Veehouderij	€ 1.672.718	€ 77.704	€ 82.782
Vergroenings-betaling	€ 36.574.446	€ 11.808.113	€ 12.100.069
Directe betalingen	**€ 173.554.557**	**€ 41.237.316**	**€ 41.705.581**
	€ -		
Algemeen	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 623.878	€ 706.796	€ -
Veehouderij	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 1.900.774	€ 66.137	€ -
Markt- en prijsbeleid	**€ 2.524.651**	**€ 772.933**	€ -
Totaal Pijler 1	**€ 176.079.208**	**€ 42.010.249**	**€ 41.705.581**
Grondgebonden	€ 12.058.670	€ 1.627.965	€ 2.010.585
Niet-grondgebonden*	€ 8.785.147	€ 2.953.294	€ 9.282.247
Plattelandsbeleid	**€ 20.843.817**	**€ 4.581.258**	**€ 11.292.832**
Totaal Pijler 2	**€ 20.843.817**	**€ 4.581.258**	**€ 11.292.832**
Totaal	**€ 196.923.025**	**€ 46.591.507**	**€ 52.998.413**

Tabel 36: Betalingen vanuit het GLB aan Zeeuwse organisaties per jaar

** Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database*

Gemeente	Aantal organisaties	Aantal betalingen	Europese subsidie
Borsele	328	3.457	€ 16.450.855
Goes	128	1.227	€ 9.403.661
Hulst	303	3.391	€ 20.204.431
Kapelle	84	757	€ 3.306.130
Middelburg	90	887	€ 10.266.641
Noord-Beveland	109	1.255	€ 14.550.248
Reimerswaal	143	1.436	€ 8.445.281

Schouwen-Duiveland	286	3.015	€ 20.425.423
Sluis	454	4.791	€ 29.191.529
Terneuzen	404	4.219	€ 24.900.890
Tholen	260	2.756	€ 17.890.342
Veere	332	3.332	€ 12.001.708
Vlissingen	37	337	€ 1.474.894
Totaal	**2.958**	**30.860**	**€ 188.512.033**

Tabel 37: Betalingen GLB in Zeeland periode 2017-2020

bijlage 4

Berekening van de multiplier

Van veel Europese programma's zijn alleen de verstrekte subsidiebedragen bekend en niet de totale projectomvang. De totale omvang zou een beter beeld geven van de gehele impact van de geïnventariseerde projecten in Zuid-Nederland. Bovendien is per project de projectomvang noodzakelijk als input voor het berekenen van de werkgelegenheid. Op basis van ervaringen is per Europees programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze in de gemiddelde multiplier per programma, weergegeven in tabel 38, 39 en 40.

De gemiddeld gewogen multiplier voor alle projecten in Zuid-Nederland bedraagt **1,66**. Op basis van de totaal verleende Europese subsidie in Zuid-Nederland en met gebruikmaking van de gemiddeld gewogen multiplier, geldt dat de investeringsimpuls aan totale projectkosten van organisaties in Zuid-Nederland **€ 2.602.659.904** bedraagt. Wanneer de berekening uitgesplitst wordt naar regieorgaan, blijkt dat er sprake is van grote verschillen. De multiplier voor Europese programma's onder regionale regie bedraagt **2,49**, die voor Europese programma's onder nationale regie **2,00** en voor Europese programma's onder Europese regie geldt een multiplier van **1,34**.

Zoals te zien is, lokt een euro binnen een programma onder regionale regie meer overige investeringen uit dan programma's onder Europese regie zoals Horizon2020.

Europees programma	Multiplier
ELFPO	2,86
Interreg 2 Zeeën	2,00
Interreg VA Duitsland-Nederland	2,00
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	2,00
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	2,00
Interreg VB Noordzee	2,00
Interreg VB North West Europe	2,00
Kansen voor West II (OP West)	2,86
OP Noord	2,86
OP Oost	2,86
OPZuid	2,86
Gemiddelde multiplier	**2,49**

Tabel 38: Multiplier regionale regie per programma

Europees programma	Multiplier
AMIF	2,00
EFMZV	2,00
ESF - Actieve Inclusie	2,00
ESF - Duurzame inzetbaarheid	2,00
ESF - Sociale Innovatie	2,00
Gemiddelde multiplier	**2,00**

Tabel 39: Multiplier nationale regie per programma

Europees programma	Multiplier
CEF - Telecom	2,22
CEF - Transport	2,22
COSME	1,43
COST	1,00
Creative Europe	2,00
EaSI	1,14
EEE-F	20,00
ELENA	1,00
Erasmus+	1,00
Europe for Citizens	2,00
EUROSTARS	2,00
Horizon 2020 - COFUND	1,18
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	1,18
Horizon 2020 - ERC Grant	1,18
Horizon 2020 - Innovation Action	1,18
Horizon 2020 - Marie Curie	1,18
Horizon 2020 - overig	1,18
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	1,18
Horizon 2020 - SME	1,18
Interreg VC Europe	1,48
LIFE	1,48
URBACT	2,00
Urban Innovative Actions	1,25
Gemiddelde multiplier	**1,34**

Tabel 40: Multiplier Europese regie per programma

bijlage 5

Overzichtstabellen korte duiding Europese programma's

Overzichtstabel Europees programma – regionale regie

Europees programma – Regionale regie	
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (waaronder OPZuid)	Om de economische verschillen tussen Europese regio's te verkleinen heeft de Europese Unie (EU) het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling opgericht. Het Operationeel Programma (OP) EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) Zuid-Nederland 2014-2020 valt onder de Europese structuurfondsen en kent twee prioritaire assen: 1. Versterken van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie; 2. Ondersteuning van de omschakeling van een koolstofarme economie in alle sectoren.
ELFPO (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling)	Europees fonds om het platteland van Europa te versterken. De Nederlandse uitvoering hiervan is het subsidieprogramma POP (Plattelandsontwikkelingsprogramma). Dit programma richt zich onder andere op: 1. Agrarisch ondernemerschap: versterken van innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht; 2. Duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen (verbetering waterkwaliteit); 3. Goede conditie van het platteland (biodiversiteit, natuur en landschap).
Interreg VA Duitsland-Nederland (EFRO)	Subsidie om de Europese samenwerking tussen grensregio's te stimuleren en te bevorderen. Interreg VA Deutschland-Nederland richt zich op grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en de Duitse deelstaten Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Met speciale aandacht voor: 1. Verhoging van de grensoverschrijdende economische kracht; 2. Versterken sociaal-culturele cohesie.
Interreg VA Euregio Maas-Rijn (EFRO)	Subsidie om de Europese samenwerking tussen grensregio's te stimuleren en te bevorderen. Het programmagebied van het Interreg EMR (Euregio Maas-Rijn) programma omvat Limburg, Zuidoost Noord-Brabant en delen van België en Duitsland.
Interreg VA Twee Zeeën (EFRO)	Subsidie om de Europese samenwerking tussen grensregio's te stimuleren en te bevorderen. Het programmagebied van dit Twee Zeeën (2 seas) programma omvat gedeeltes van de Nederlandse provincies die aan de Noordzee grenzen. Met focus op: 1. Technologische en sociale innovatie; 2. Koolstofarme technologie; 3. Aanpassing aan klimaatverandering; 4. Efficiënter gebruik van hulpbronnen en materialen.
Interreg VA Vlaanderen-Nederland (EFRO)	Subsidie om de Europese samenwerking tussen grensregio's te stimuleren en te bevorderen. Het programmagebied omvat in Nederlands de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. In Vlaanderen gaat het om de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant (enkel het arrondissement Leuven) en West-Vlaanderen (met uitzondering van de arrondissementen Veurne en Ieper). Uitdagingen voor de Vlaams - Nederlandse Grensregio liggen op het terrein van:

	1. Verbetering van de concurrentiekracht; 2. Verhoging van de duurzaamheid; 3. Een betere werking van de arbeidsmarkt. Innovatie is een centraal thema in de strategie van het programma om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden.
Interreg VB Noordzee (EFRO)	Subsidie om de transnationale samenwerking tussen diverse partners (publiek en privaat) uit verschillende landen te stimuleren en te bevorderen. Naast Nederlandse regio's, maken regio's van de lidstaten België, Duitsland, Noorwegen, Zweden, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk deel uit van het programmagebied. De hoofdthema's zijn: 1. Versterken van onderzoek; 2. Efficiënte omgang met hulpbronnen; 3. Bescherming van milieu en klimaat; 4. Duurzaam & groen vervoer.
Interreg VB North West Europe (EFRO)	Subsidie om de transnationale samenwerking tussen diverse partners (publiek en privaat) uit verschillende landen te stimuleren en te bevorderen. Het Noordwest Europa-programma is van toepassing in de gemarkeerde regio's van Nederland en in regio's van de lidstaten België, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Luxemburg en Verenigd Koninkrijk, alsmede Zwitserland. Deze samenwerking richt zich op drie prioriteiten: 1. Versterking van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie; 2. Ondersteuning van de overgang naar een koolstofarme economie in alle bedrijfstakken; 3. Bescherming van de leefomgeving en stimuleren van efficiënt gebruik van grondstoffen en materiaal.

Tabel 41: Uitwerking en uitleg Europese programma's onder regionale regie

Overzichtstabel Europees programma – nationale regie

Europees programma – Nationale regie	
AMIF (Asiel, Migratie en Integratiefonds)	Het Asiel, Migratie en Integratiefonds is een onderdeel van de subsidieregeling voor de Europese migratie- en veiligheidsfondsen 2014-2020. Het AMIF biedt subsidie voor: 1. Asiel en opvang; 2. Integratie; 3. Terugkeer.
EFMZV (Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij)	Het doel van het Europees fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV) is het bevorderen van een concurrerende, ecologisch duurzame, economisch levensvatbare en maatschappelijk verantwoorde visserij en aquacultuur. Het programma richt zich onder andere op innovatie, samenwerking en investeringen.
ESF (Europees Sociaal Fonds)	Het Europees Sociaal Fonds (ESF) is het belangrijkste Europese middel om werkgelegenheid te ondersteunen, mensen aan werk te helpen en te zorgen voor eerlijke arbeidskansen voor alle EU-burgers. Er zijn drie focuspunten: 1. Actieve Inclusie; 2. Duurzame inzetbaarheid; 3. Sociale Innovatie & transnationale samenwerking.
ISF (Fonds voor de Interne Veiligheid)	Het fonds voor de Interne Veiligheid (ISF) is onderdeel van de subsidieregeling voor de Europese migratie- en veiligheidsfondsen 2014 – 2020. De subsidieregeling ISF

	bestaat uit drie onderdelen: 1. Politiesamenwerking; 2. Criminaliteitsbeheersing en crisisbeheersing; 3. Buitengrenzen/Visa.

Tabel 42: Uitwerking en uitleg Europese programma's onder nationale regie

Overzichtstabel Europees programma – Europese regie

Europees programma – Europese regie	
CLIMATE KIC	Subsidieprogramma voor de volgende activiteiten op gebied van klimaatadaptatie en –mitigatie: Onderwijs, ondernemerschap en innovatie.
CEF (Connecting Europe Facility)	De Connecting Europe Facility (CEF) ondersteunt een efficiënte, geïntegreerde, duurzame en multimodale infrastructuur in de EU. CEF heeft een drietal pijlers: 1. CEF-Energie; 2. CEF-Telecom; 3. CEF-Transport.
COSME	COSME staat voor 'Competitiveness of enterprises and SMEs' en richt zich op de ontwikkeling van bedrijven, specifiek op het MKB, en beoogt: 1. Versterking van het concurrentievermogen en de duurzaamheid van de EU-ondernemingen, in het bijzonder van kleine en middelgrote ondernemingen; 2. Aanmoediging van een ondernemerscultuur.
COST	Coördineren en afstemmen van nationaal gefinancierd onderzoek dat fundamenteel en/of precompetitief van aard is, gericht op vreedzame doeleinden: vraagstukken die voor verschillende landen een gelijke strekking hebben en een basis vormen voor harmonisatie en regelgeving.
Creative Europe	Het Creative Europe programma heeft tot doel de Europese creatieve en culturele sectoren te stimuleren en daarmee bij te dragen aan de economie, werkgelegenheid, innovatie en sociale cohesie in Europa. Het programma is gericht op: 1. De Europese culturele en taalkundige diversiteit stimuleren; 2. Het culturele erfgoed behouden; 3. Het concurrentievermogen van de culturele en creatieve sectoren versterken.
EEE-F	Publiek-privaat partnerschap van de Europese Unie met EIB en een Duitse en Italiaanse bank, gericht op mitigatie van klimaatverandering. Financiering voor energie-efficiëntie, gebruik van hernieuwbare energiebronnen en 'schoon stedelijk transport'. Begunstigden zijn lokale, regionale en mogelijk nationale overheden of publieke en private ondernemingen die namens deze overheden optreden.
ELENA	Met de ELENA subsidie steunt Europa samen met de EIB (Europese Investeringsbank) steden en regionale overheden bij de uitwerking van hun innovatieve investeringsprogramma's of projecten. Inzetbaar bij: 1. Innovatieve energiebesparing in publieke gebouwen, inclusief sociale woningbouw, straatverlichting en verkeerslichten; 2. Aanpassing van gebouwen gericht op energiebesparing (verwarming, elektriciteit, isolatie, airconditioning, verlichting); 3. Hernieuwbare energiebronnen toepassen in de gebouwde omgeving, zoals biomassa, fotovoltaïsche energie, zonne-thermische collectoren

EaSI (Employment and Social Innovation)	Financieringsinstrument dat kwalitatief goede en duurzame werkgelegenheid promoot bij een aanvaardbaar en passend niveau van sociale bescherming, tegen sociale uitsluiting en armoede, en voor betere arbeidsomstandigheden.
Erasmus+	Erasmus+ is het Europese subsidieprogramma voor onderwijs, jeugd en sport. Aan de basis staat de gedachte dat investeringen in onderwijs, opleidingen en niet-formeel leren van cruciaal belang zijn om mensen - ongeacht hun leeftijd of achtergrond - de kans te geven zich voortdurend te ontwikkelen oftewel: een leven lang te leren. Erasmus bestaat uit drie hoofdacties: 1. Mobiliteit gericht op leren voor individuen; 2. Samenwerking voor innovatie en good practices; 3. Ondersteunen van beleidshervormingen.
Europe for Citizens	Europees programma gericht op het actief maken van burgers voor de Europese samenleving. Drie doelstellingen: 1. Debat en bewustwording op terrein van Europese geschiedenis en verbondenheid; 2. Participatie in besluitvormingsprocessen en maatschappelijke initiatieven; 3. Disseminatie van projectresultaten tussen beleidsmedewerkers.
Europees Globaliseringsfonds	Het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering biedt steun aan mensen die hun baan verliezen door structurele veranderingen als gevolg van globalisering.
Eurostars	Het Europees programma Eurostars staat voor het verkorten van time-to-market van nieuwe technologieën en verkleinen van technische risico's. Eurostars is gericht op projecten waar MKB-bedrijven coördinerend zijn, ondersteund door andere typen organisaties zoals universiteiten en grote bedrijven. Onderzoek en ontwikkeling (R&D) staat centraal.
Horizon 2020	Onderzoeks- en innnovatieprogramma gericht op het op de markt brengen van goede ideeën. De nadruk ligt op industrieel onderzoek en experimenten. Het programma streeft naar volledige toegankelijkheid voor kennisinstellingen en bedrijfsleven (met name MKB). Drie pijlers: 1. Excellente wetenschap; 2. Industrieel leiderschap; 3. Maatschappelijke uitdagingen.
Interreg VC Europe (EFRO)	Interreg V Europe is het Europese programma dat ten doel heeft om beleidsleren, op het gebied van regionale ontwikkeling, tussen nationale, regionale en lokale overheden te ondersteunen. Interreg Europe zet zich in op vier inhoudelijke thema's, die ook weer terugkomen in andere Interreg- en EFRO-programma's: 1. Het versterken van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie; 2. Vergroten van de concurrentiekracht van het MKB; 3. Het ondersteunen van de overgang naar een koolstofarme economie in alle sectoren; 4. Het beschermen van het milieu en bevorderen van efficiënte omgang van hulpbronnen.
LIFE	Het Europees programma LIFE heeft als functie een katalysator te vormen voor de implementatie en integratie van milieu- en klimaatdoelen in ander Europees beleid en in de praktijk van de lidstaten. LIFE bestaat uit twee deel programma's: 1. Milieu (Milieu, Natuur) 2. Klimaatactie

URBACT	URBACT is het Europese territoriale coöperatieprogramma. URBACT bevordert duurzame geïntegreerde stedelijke ontwikkeling in steden in heel Europa en is een succesvol instrument van het Europese cohesie beleid. URBACT richt zich op: 1. Capaciteit om stedelijk beleid te ontwikkelen; 2. Ontwerpen van beleid; 3. Implementatie van beleid; 4. Opbouwen en delen van kennis.
Urban Innovative Actions	Het Europees programma Urban Innovative Actions richt zich op proefprojecten voor duurzame stadsontwikkeling. Projecten met de volgende onderwerpen vallen onder Urban Innovative Actions: 1. Transitie naar duurzame energie; 2. Stedelijke armoede (met een focus op achtergestelde stadbuurten); 3. Integratie van migranten en vluchtelingen; 4. Bevorderen van banen in de lokale economie.

Tabel 43: Uitwerking en uitleg Europese programma's onder Europese regie

Van verkenning naar impact

Regionale ontwikkeling
Projecten en financiering
Europa
Innovation

www.erac.nl

KICKSTARTERS.
IMPACTMAKERS.
FIXERS.